

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ ARTERIA S.A. ZA 2018 ROK**

SPIS TREŚCI - SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ ARTERIA S.A. ZA 2018 ROK

LIST PREZESA ZARZĄDU DO AKCJONARIUSZY ARTERIA S.A.	4
WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	5
ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ARTERIA S.A. ZA 2018 ROK	6
1. ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	6
2. ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	7
3. ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	9
4. ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	10
5. PRZYJĘTE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	11
6. NOTY I DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	27
6.1. Przychody ze sprzedaży	27
6.2. Koszty według rodzaju.....	27
6.3. Pozostałe przychody operacyjne.....	27
6.4. Pozostała koszty operacyjne.....	27
6.5. Przychody finansowe	28
6.6. Koszty finansowe	28
6.7. Podatek dochodowy.....	28
6.8. Efektywna stopa podatkowa.....	28
6.9. Odroczone podatek dochodowy	29
6.10. Rzeczowe aktywa trwałe	30
6.11. Wartości niematerialne	31
6.12. Wartość firmy	32
6.13. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i pozostałych.....	33
6.14. Należności długoterminowe	34
6.15. Pożyczki udzielone	34
6.16. Należności handlowe i pozostałe należności	35
6.17. Należności podatkowe	36
6.18. Środki pieniężne na rachunku.....	36
6.19. Kapitał zakładowy Jednostki Dominującej	36
6.20. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	37
6.21. Kapitał rezerwowy.....	37
6.22. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych.....	37
6.23. Kredyty.....	38
6.24. Leasingi	41
6.25. Zobowiązania handlowe	43
6.26. Pozostałe zobowiązania.....	43
6.27. Bieżące zobowiązania podatkowe	43
6.28. Rezerwy krótkoterminowe.....	43
6.29. Aktywa i zobowiązania warunkowe	44
6.30. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	46

6.31. Instrumenty finansowe	47
6.32. Zarządzanie kapitałem	48
6.33. Informacje na temat segmentów operacyjnych	48
6.34. Transakcje z podmiotami powiązanymi	49
6.35. Struktura zatrudnienia	52
6.36. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym.....	52
7. PODPISY OSÓB SPORZĄDZAJĄCYCH I ZATWIERDZAJĄCYCH SPRAWOZDANIE FINANSOWE.....	52
OŚWIADCZENIE ZARZĄDU ARTERIA S.A. W SPRAWIE RZETELNOŚCI SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	53
INFORMACJA ZARZĄDU ARTERIA S.A. W SPRAWIE WYBORU PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	54

LIST PREZESA ZARZĄDU DO AKCJONARIUSZY ARTERIA S.A.

Szanowni Państwo,

Rok 2018 zakończyliśmy przychodami ze sprzedaży na poziomie skonsolidowanym w wysokości 176 mln zł czyli o 5% wyższym niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wskaźnik EBITDA w raportowanym okresie wyniósł blisko 12 mln zł (odpowiednio 8% wzrostu), a zysk netto przekroczył 2,5 mln zł.

Najistotniejszym segmentem działalności Grupy Kapitałowej Arteria S.A. w 2018 roku pozostawała sprzedaż usług call center, z których przychody w roku ubiegłym wyniosły blisko 109 mln zł, stanowiąc blisko 60 % całej sprzedaży Grupy Kapitałowej w 2018 roku. Ten wynik umocnił pozycję Grupy Arteria S.A. na pozycji lidera branży komercyjnych usług telemarketingowych w Polsce, w którego strukturach działa dziś łącznie 2200 stanowisk telemarketingowych. Tak dobry wynik sprzedaży usług call center był możliwy dzięki unikalnej ofercie obejmującej specjalistyczne know-how w zakresie customer care oraz innowacyjnych rozwiązań służących komunikacji z klientem klasy omnichannel

Zarząd Arteria S.A. odpowiada za strategię dalszego rozwoju całej Grupy Kapitałowej. Z poziomu jednostki dominującej prowadzone są czynności zarządcze i kontrolne nad spółkami zależnymi. Dotyczy to przede wszystkim obszaru zarządzania ryzykiem finansowym przy jednoczesnym zwiększaniu potencjału i elastyczności w tym zakresie. Zarząd Arteria S.A. prowadzi równoległe działania zmierzające do dalszego obniżenia kosztów stałych i ograniczenia środków ponoszonych na kontrolę i zarządzanie jednostkami zależnymi.

W 2018 roku skład Zarządu Arteria S.A. został rozszerzony do trzech osób, zmodyfikowano podział kompetencji oraz wzmocniono nadzór właścicielski nad rozwojem poszczególnych pionów biznesowych, nad którymi bezpośredni nadzór sprawują poszczególni Członkowie Zarządu. Celem nowego podziału zadań pomiędzy Członkami Zarządu Arteria S.A. jest dalszy rozwój Spółki i umocnienie jej pozycji rynkowej zarówno w Polsce jak i zagranicą, aby jeszcze skuteczniej sprostać rosnącej konkurencji. Arteria S.A. jako jednostka dominująca zarządza działalnością Grupy Kapitałowej prowadzoną w ramach trzech pionów biznesowych: Call Center/Contact Center, Wsparcia Sprzedaży i Business Process Outsourcing oraz Komunikacji Marketingowej.

Grupa Kapitałowa posiada stabilne i mocno zdywersyfikowane portfolio klientów, z którymi powiązana jest długoletnimi kontraktami pochodzącymi głównie z branży energetycznej, finansowej, wydawniczej i telekomunikacyjnej. Strategicznym kierunkiem w rozwoju tego segmentu jest biznes budowany zagranicą. W 2018 roku poczynione zostały dalsze kroki w kierunku zagranicznej ekspansji Grupy Kapitałowej z usługami call center, których efektem są zaawansowane rozmowy dotyczące wejścia na rynek niemiecki. Celem Zarządu na najbliższy rok jest stopniowe zwiększenie ilości w tym segmencie do poziomu odpowiadającego liczącym się spółkom z tej branży w skali europejskiej. Ten kierunek rozwoju pozostaje priorytetem na 2019 rok.

Grupa Kapitałowa Arteria S.A. to dziś nie tylko lider usług call center, ale też wiodący na polskim rynku dostawca usług klasy BPO (Business Process Outsourcing). Procesowi temu sprzyja otoczenie biznesowe. Polska pozostaje liderem rynku usług outsourcingowych w regionie Europy Środkowo-Wschodniej (CEE), notując od wielu lat wzrosty na średniorocznym poziomie wynoszącym ponad 20%. Według różnych analiz rynkowych, trend ten powinien zostać utrzymany przez co najmniej kilka kolejnych lat. Sprzyjają temu takie zjawiska jak: stosunkowo niskie koszty pracownicze, szczególnie w porównaniu do krajów Europy Zachodniej, wysokie kompetencje polskich pracowników, których wyróżniania także znajomość języków obcych, stały rozwój infrastruktury i ilości firm świadczących tego typu usługi na polskim rynku oraz ta sama lub zbliżona strefa czasowa pracy w stosunku do głównych zlecających usług. Stanowi to znaczącą przewagę w stosunku do tańszej konkurencji z takich krajów jak Chiny czy Indie.

W załączeniu mam przyjemność zaprezentować Państwu Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Arteria S.A. wraz ze sprawozdaniem Zarządu za rok ubiegły. Znajdują się w nim szczegółowe dane dotyczące działalności operacyjnej Grupy Kapitałowej Arterii S.A. w 2018 roku. Jestem przekonany, że wysiłek jaki włożyliśmy w rozwój Arteria S.A. oraz wszystkich spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej w 2018 roku, pozwoli osiągać cele strategiczne zaplanowane na 2019 rok i lata następne. Przełoży się to na stopniowy wzrost kapitalizacji Spółki, odpowiadającej jej potencjałowi wzrostu i rzeczywistej pozycji rynkowej.

Dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do osiągnięć spółki Arteria S.A. w 2018 roku.

Z poważaniem,
Marcin Marzec
Prezes Zarządu Arteria S.A.

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

Wybrane dane finansowe dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego		w tys. PLN		w tys. EUR	
		01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
1.	Przychody netto ze sprzedaży	176 982	168 752	41 478	40 325
2.	Zysk (strata) z działalności operacyjnej	5 283	4 988	1 238	1 192
3.	Zysk (strata) przed opodatkowaniem	3 406	(40 178)	798	(9 601)
4.	Zysk (strata) netto przypadający jedn. Dominującej	2 590	(41 782)	607	(9 984)
5.	Średnia ważona liczba akcji	4 269 520	4 269 520	4 269 520	4 269 520
6.	Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	13 552	11 031	3 176	2 636
7.	Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	(4 164)	(4 866)	(976)	(1 163)
8.	Przepływy pieniężne z działalności finansowej	(8 052)	(10 133)	(1 887)	(2 421)
9.	Przepływy pieniężne netto Razem	1 336	(3 968)	313	(948)
10.	Aktywa trwałe	50 847	53 565	11 825	12 570
11.	Aktywa obrotowe	70 881	61 571	16 484	14 448
12.	Aktywa Razem	121 728	115 136	28 309	27 018
13.	Zobowiązania Razem	73 017	68 254	16 981	16 016
14.	Zobowiązania długoterminowe	19 527	13 864	4 541	3 253
15.	Zobowiązania krótkoterminowe	53 490	54 390	12 440	12 763
16.	Kapitały własne	48 711	46 882	11 328	11 002
17.	Kapitał zakładowy	854	854	199	200
18.	Liczba akcji	4 269 520	4 269 520	4 269 520	4 269 520
19.	Zysk (Strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	0,61	-9,79	0,14 €	-2,34 €
20.	Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	11,41	10,98	2,65 €	2,58 €

Kursy przyjęte do wyceny bilansowej

Kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu	31.12.2018	31.12.2017
1 EURO / 1 PLN	4,3000	4,2615

Kursy przyjęte do wyceny rachunku zysków i strat i rachunku przepływów pieniężnych

Kurs średni, liczony jako średnia arytmetyczna kursów na ostatni dzień każdego miesiąca okresu	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
1 EURO / 1 PLN	4,2669	4,1848

ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ARTERIA S.A. ZA 2018 ROK

1. ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017 31.12.2017
Przychody ze sprzedaży	6.1.	176 982	168 752
Koszty działalności operacyjnej	6.2.	(172 157)	(163 803)
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		4 825	4 949
Pozostałe przychody operacyjne	6.3.	1 613	779
Pozostałe koszty operacyjne	6.4.	(1 155)	(740)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		5 283	4 988
Przychody finansowe	6.5.	262	309
Koszty finansowe	6.6.	(2 139)	(45 475)
Zyska (strata) brutto		3 406	(40 178)
Podatek dochodowy	6.7.	(743)	(1 560)
Zyska (strata) netto		2 663	(41 738)
Zysk (strata) netto przynależny udziałom niedającym kontroli		73	44
Zysk (strata) netto przynależny Jednostce Dominującej		2 590	(41 782)
Całkowite dochody razem		2 663	(41 738)
Całkowite dochody przynależne udziałom niedającym kontroli		73	44
Całkowite dochody przynależne Jednostce Dominującej		2 590	(41 782)
Liczba akcji		4 269 520	4 269 520
Zysk (strata) netto przynależny Jednostce Dominującej za jedną akcję		0,61 zł	-9,79 zł
- podstawowy zysk za okres		0,61 zł	-9,79 zł
- rozwodniony zysk za okres		0,61 zł	-9,79 zł

2. ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa trwałe (długoterminowe)		50 847	53 565
Rzeczowe aktywa trwałe	6.10.	9 004	9 695
Wartości niematerialne	6.11.	21 670	22 419
Wartość firmy	6.12.	5 782	5 782
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i pozostałych	6.13.	7 784	7 838
Należności długoterminowe	6.14.	600	600
Pożyczki udzielone długoterminowe	6.15.	1 145	2 403
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	6.9.	4 862	4 828
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)		70 881	61 571
Zapasy		3 473	2 597
Należności handlowe oraz pozostałe należności	6.16.	60 850	53 540
Należności podatkowe	6.17.	2 033	1 903
Środki pieniężne w kasie i na rachunku	6.18.	2 376	1 040
Pożyczki udzielone krótkoterminowe	6.15.	1 903	1 843
Pozostałe aktywa		246	648
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	6.19.	-	-
SUMA AKTYWÓW		121 728	115 136

	Nota	31.12.2018	31.12.2017
Kapitały własne przynależne Jednostce Dominującej		48 601	46 845
Kapitał zakładowy	6.19.	854	854
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	6.20.	23 640	23 640
Kapitał rezerwowy	6.21.	8 245	8 245
Zyski zatrzymane		13 272	55 888
Wynik finansowy roku bieżącego		2 590	(41 782)
Udziały w kapitale niesprawujące kontroli		110	37
Kapitał własny ogółem		48 711	46 882
Zobowiązania długoterminowe		19 527	13 864
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6.22.	-	7 000
Kredyty długoterminowe	6.23.	13 479	852
Leasingi długoterminowe	6.24.	335	491
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	6.26.	620	876
Rezerwy długoterminowe		41	41
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6.9.	5 052	4 604
Zobowiązania krótkoterminowe		53 490	54 390
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6.22.	7 006	9 086
Kredyty krótkoterminowe	6.23.	7 454	16 442
Leasingi krótkoterminowe	6.24.	450	1 075
Zobowiązania handlowe	6.25.	28 430	20 596
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	6.26.	3 177	925
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń		1 349	1 350
Bieżące zobowiązania podatkowe	6.27.	4 641	3 899
Rezerwy krótkoterminowe	6.28.	983	1 017
Stan zobowiązań ogółem		73 017	68 254
SUMA PASYWÓW		121 728	115 136

3. ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

	31.12.2018	31.12.2017
<u>Działalność OPERACYJNA</u>		
Zysk/(strata) brutto	3 406	(40 178)
Korekty o pozycje:		
Amortyzacja	6 666	6 040
Odsetki i udziały w zyskach	1 568	1 610
Zysk/Strata na działalności inwestycyjnej	37	(43)
Zmiana stanu rezerw	(35)	8
Zmiana stanu zapasów	(876)	(576)
Zmiana stanu należności	(7 605)	10 928
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych	9 241	(9 190)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	2 091	(752)
Zysk na sprzedaży środków trwałych	(261)	(107)
Pozostałe korekty	(204)	43 458
Podatek dochodowy (zapłacony/zwrócony)	(476)	(167)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	13 552	11 031
<u>Działalność INWESTYCYJNA</u>		
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	277	213
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(4 807)	(4 119)
Sprzedaż aktywów finansowych	82	-
Nabycie jednostki zależnej	(10)	-
Splata udzielonych pożyczek	513	55
Udzielenie pożyczek	(219)	(1 015)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(4 164)	(4 866)
<u>Działalność FINANSOWA</u>		
Wykup dłużnych papierów wartościowych	(9 000)	-
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	10 541	666
Splata pożyczek/kredytów	(6 897)	(6 593)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej	(70)	(982)
Odsetki zapłacone	(1 799)	(1 901)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	(827)	(1 323)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(8 052)	(10 133)
Środki pieniężne na początek okresu	1 040	5 008
Przepływy pieniężne netto	1 336	(3 968)
Środki pieniężne na koniec okresu	2 376	1 040

4. ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał akcyjny	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Wynik finansowy roku bieżącego	Udziały niesprawujące kontroli	Kapitał własny razem
Na dzień 01.01.2018	854	23 640	8 245	55 888	(41 782)	37	46 882
Korekta wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	(834)	-	-	(834)
Podział niepodzielonego wyniku za lata ubiegłe	-	-	-	(41 782)	41 782	-	-
Zysk lub strata roku	-	-	-	-	2 590	73	2 663
Wyplata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-
Na dzień 31.12.2018	854	23 640	8 245	13 272	2 590	110	48 711

	Kapitał akcyjny	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Wynik finansowy roku bieżącego	Udziały niesprawujące kontroli	Kapitał własny razem
Na dzień 01.01.2017	854	23 640	8 245	49 497	7 373	(7)	89 602
Korekta wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-
Podział niepodzielonego wyniku za lata ubiegłe	-	-	-	7 373	(7 373)	-	-
Zysk lub strata roku	-	-	-	-	(41 782)	44	(41 738)
Wyplata dywidendy	-	-	-	(982)	-	-	(982)
Na dzień 31.12.2017	854	23 640	8 245	55 888	(41 782)	37	46 882

5. PRZYJĘTE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

5.1 Dane Grupy Kapitałowej

Grupa kapitałowa Arteria S.A. („Grupa” lub „Grupa Kapitałowa”) składa się z Jednostki Dominującej Arteria S.A. (dalej „Spółka” lub „Jednostka Dominująca”) oraz jej jednostek zależnych.

Arteria S.A. („Spółka”) jest spółką akcyjną zarejestrowaną w Polsce. Siedziba Spółki mieści się w Warszawie 00-193, ul. Stawki 2a. Spółka została utworzona na podstawie statutu z dnia 30 listopada 2004 r. na czas nieoznaczony (Rep. A Nr 5867/2004). Została ona zarejestrowana w dniu 17 stycznia 2005 r. w Sądzie Rejonowym dla M. St. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000226167.

Przeważająca działalność Grupy Kapitałowej w raportowanym okresie polegała na świadczeniu usług callcenter, usług outsourcingu, usług wsparcia sprzedaży, usług reklamowych, merchandisingu, usług projektowania i wdrażania systemów informatycznych oraz na doradztwie gospodarczym w zakresie zarządzania.

Lista jednostek zależnych podlegających konsolidacji

- Arteria Management Sp. o. o. - jednostka zależna w 100%,
- Mazowiecki Inkubator Technologiczny S.A. - jednostka zależna w 100% („MIT”),
- Rigall Arteria Management Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. - jednostka zależna w 100% poprzez udział pośredni tj. posiadane certyfikaty inwestycyjne Arteria Operacje FIZAN. Komplementariuszem spółki jest Arteria Management Sp. z o.o., jednostka zależna od Arteria S.A. w 100 % („Rigall”)
- Gallup Arteria Management Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. - jednostka zależna w 100% poprzez udział pośredni tj. posiadane certyfikaty inwestycyjne Arteria Operacje FIZAN. Komplementariuszem spółki jest Arteria Management Sp. z o.o., jednostka zależna od Arteria S.A. w 100 % („Gallup”).
- Trimtab Arteria Management Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. - jednostka zależna w 100%, poprzez udział pośredni tj. posiadane certyfikaty inwestycyjne Arteria Operacje FIZAN. Komplementariuszem spółki jest Arteria Management Sp. z o.o., jednostka zależna od Arteria S.A. w 100 % („Trimtab”).
- Polymus Sp. z o.o. - jednostka zależna w 99% poprzez udział pośredni tj. posiadane certyfikaty inwestycyjne Arteria Operacje FIZAN, który posiada 99 % udziałów spółki.
- Sellpoint Sp. z o.o. - jednostka zależna w 100%, (udział pośredni posiadany poprzez Trimtab),
- Arteria Finanse Sp. z o.o. - jednostka zależna w 100%, (udział pośredni posiadany poprzez Trimtab),
- Arteria Logistics Sp. z o.o. - jednostka zależna w 100%, (udział pośredni poprzez udziały posiadane przez Sellpoint Sp. z o.o.)
- BraveAgency Sp. z o.o. - jednostka zależna w 100 %, (udział pośredni poprzez udziały posiadane przez Trimtab),
- Zdaj.to Sp. z o.o. - jednostka zależna w 100 %, (udział pośredni poprzez udziały posiadane przez Trimtab).
- Contact Center Sp. zo.o. - jednostka zależna w 100% (konsolidacja od 1 października 2015 roku).
- BPO Management Sp. z o.o. - jednostka zależna w 100%.

Wszystkie powyższe jednostki zostały objęte metodą konsolidacji pełnej.

5.2 Założenie kontynuowania działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości przez Grupę oraz wszystkie jednostki tworzące Grupę Kapitałową. Zarząd Jednostki Dominującej na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania nie stwierdza istnienia istotnych faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenie możliwości kontynuowania działalności.

Spółka i Grupa zarówno w roku obrotowym jak i w latach poprzednich były w stanie i prowadziły działalność, mimo bardzo niskich wskaźników płynności. Zarząd Spółki przeprowadził analizę dotyczącą możliwości

kontynuowania działalności przez Spółkę i Grupę Kapitałową. Przy następujących założeniach nie stwierdzono zagrożenia możliwości kontynuowania działalności:

- Zarząd sporządził budżet wyników i przepływów pieniężnych na rok 2019 i lata kolejne. Na podstawie niniejszych analiz nie stwierdzono istotnego ryzyka utraty płynności przez Spółkę i Grupę Kapitałową.
- Założono dobrą i nie pogorszoną kondycję finansową spółek zależnych i stowarzyszonych.
- Założono kontynuację współpracy z głównymi odbiorcami i dostawcami usług.
- Założono przedłużenie krótkoterminowego finansowania w ramach Spółki i Grupy Kapitałowej na przynajmniej kolejne 12 miesięcy.
- Założono terminową spłacalność należności i pożyczek udzielonych w ramach Spółki i jednostek tworzących Grupę Kapitałową.

5.3 Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego - zgodność z międzynarodowymi standardami sprawozdawczości finansowej (MSSF)

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

Jednocześnie sprawozdanie finansowe zostało przygotowane zgodnie z wymogami określonymi przez rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. Nr 33 z dnia 28 lutego 2009 r., poz. 259).

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego za 2018 rok są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego za 2017 rok; zastosowano takie same zasady dla okresu bieżącego i porównywalnego.

5.4. Stosowane zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Jednostki Dominującej, sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych oraz udziały w jednostkach współkontrolowanych. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie Jednostki Dominującej. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty konsolidacyjne. Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli.

Zgodnie z MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” sprawowanie kontroli przez Jednostkę Dominującą ma miejsce wtedy i tylko wtedy, gdy podmiot dominujący jednocześnie:

- posiada władzę nad jednostką, w której dokonał inwestycji,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonał inwestycji, oraz
- posiada możliwość wykorzystania władzy nad jednostką, w której dokonał inwestycji, do wywierania wpływu na kwotę zwrotów inwestora.

Dokonując oceny czy Jednostka Dominująca sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonała inwestycji Zarząd Jednostki Dominującej bierze pod uwagę wszystkie fakty i okoliczności. Grupa dokonuje ponownej oceny, czy sprawuje kontrolę nad daną jednostką, jeżeli fakty i okoliczności wskazują, iż nastąpiła zmiana jednego bądź więcej z trzech elementów kontroli wymienionych powyżej.

Zmiany w udziale własnościowym Jednostki Dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach, w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej, Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli Jednostki Dominującej.

Udziały w jednostkach współkontrolowanych, gdzie Grupa sprawuje współkontrolę są ujmowane metodą praw własności. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto wspólnego przedsięwzięcia dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Ocena inwestycji w spółki wspólnie kontrolowane pod kątem utraty wartości ma miejsce, kiedy istnieją przesłanki wskazujące na to, że nastąpiła utrata wartości lub odpis z tytułu utraty wartości dokonany w latach poprzednich już nie jest wymagany.

5.5. Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE weszły w życie od początku 2018 roku:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz zmiany do MSSF 15 „Data wejścia w życie MSSF 15” - zatwierdzone w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” - Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji - - zatwierdzone w UE w dniu 27 lutego 2018 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” - Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” - zatwierdzone w UE w dniu 3 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie lub w momencie zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy),
- Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” - Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” - zatwierdzone w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” - Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych - zatwierdzone w UE w dniu 14 marca 2018 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 1 i MSR 28 w wyniku „Poprawki do MSSF (cykl 2014 - 2016)” - dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa - zatwierdzone w UE w dniu 7 lutego 2018 roku (zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe” - zatwierdzona w UE w dniu 28 marca 2018 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

W/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości jednostki.

5.6. Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 16 Leasing (opublikowano dnia 13 stycznia 2016) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 9 Kontrakty z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą (opublikowano dnia 12 października 2017) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSR 28 Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (opublikowano dnia 12 października 2017) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,

- Zmiany do MSSF 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu (opublikowano dnia 7 lutego 2018) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017 dotyczące 4 standardów: MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23 (opublikowane 12 grudnia 2017) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) - zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) - prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
- Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego” (opublikowano dnia 7 czerwca 2017) - interpretacja ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,

Zmiany do Zasad koncepcyjnych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2010 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

Spółka jest w trakcie analizy, w jaki sposób wprowadzenie powyższych standardów i interpretacji może wpłynąć na sprawozdanie finansowe oraz na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości

5.7. Zastosowanie nowych i zweryfikowanych standardów MSSF

MSSF 16 Leasing - Nowy standard wskazuje jak rozpoznawać, mierzyć, prezentować i ujawniać informacje dotyczące umów najmu, dzierżawy i leasingu, w których odpłatnie następuje użyczenie składnika aktywów na pewien okres czasu. Standard wprowadza jeden model księgowy dla wszystkich leasingobiorców - znika podział na leasing operacyjny i finansowy. Leasingobiorcy będą musieli rozpoznawać prawa do użytkowania aktywów i zobowiązania leasingowe w bilansie. W przypadku leasingów krótkoterminowych (poniżej 12 miesięcy) lub tych o niskiej wartości, leasingobiorca ma prawo zastosować wyłączenie i rozliczać takie umowy na dotychczasowych zasadach.

Spółka zastosowała wymogi standardów MSSF 9 i MSSF 15 z wykorzystaniem zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego ze skutkiem od 1 stycznia 2018 roku. Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Spółka zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych. Dane na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz za I półrocze 2017 roku zostały sporządzone w oparciu o MSR 39, MSR 18 i MSR 11. Uprzednio stosowane wybrane zasady rachunkowości w zakresie przychodów ze sprzedaży (MSR 18, MSR 11) oraz instrumentów finansowych (MSR 39) zostały ujawnione w sprawozdaniu finansowym za rok 2017.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - Standard ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Usuwa on obecnie występujące w MSR 39 kategorie instrumentów finansowych i klasyfikuje je jako wyceniane w wartości godziwej (przez wynik finansowy lub pozostałe całkowite dochody) lub jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Spółka dokonała analizy aktywów finansowych pod kątem ich klasyfikacji zgodnie z wymogami standardu. Dokonane analizy potwierdzają, że większość aktywów ujmowanych obecnie jako należności i pożyczki oraz środki pieniężne będzie nadal wyceniana według zamortyzowanego kosztu. Dokonane wstępnie kalkulacje odpisów z tytułu utraty wartości należności wg modelu oczekiwanych strat nie wykazały istotnego wpływu na zyski zatrzymane na moment zastosowania standardu po raz pierwszy.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka posiada instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej. Wartość godziwa Poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące wartości godziwych instrumentów finansowych, dla których jest możliwe ich oszacowanie:

- środki pieniężne i ich ekwiwalenty, krótkoterminowe depozyty bankowe oraz krótkoterminowe pożyczki otrzymane; wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na szybką zapadalność tych instrumentów;
- należności handlowe, pozostałe należności, zobowiązania handlowe oraz rozliczenia międzyokresowe kosztów; wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter;

Rachunkowość zabezpieczeń - Spółka nie stosuje efektywnej rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” - Wybrane zasady rachunkowości Grupa stosuje zasady MSSF 15 z uwzględnieniem modelu 5 kroków w odniesieniu do portfela umów (lub zobowiązań do wykonania świadczenia) o podobnych cechach, jeśli jednostka racjonalnie oczekuje, iż wpływ na sprawozdanie finansowe zastosowania poniższych zasad nie będzie istotnie różnił się od zastosowania poniższych zasad w stosunku do pojedynczych umów (lub zobowiązań do wykonania świadczenia).

Wpływ zastosowania MSSF 15 na pozycje skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy w I półroczu 2018 roku w porównaniu z MSR 11, MSR 18 i związanymi z nimi interpretacjami był nieistotny.

5.8. Opis istotnych zasad rachunkowości stosowanych przez spółkę

5.8.1. Zasady ewidencjonowania przychodów i kosztów i ustalania wyników finansowych

Przychody netto ze sprzedaży oraz koszty ich uzyskania

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy oraz rabaty (dyskonta, premie, bonusy).

Zaprezentowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przychody ze sprzedaży wykazano w oparciu o zaliczone do odpowiednich okresów sprawozdawczych wielkości sprzedaży ustalonej na podstawie wystawionych faktur potwierdzonych przez odbiorców, rozliczenia kontraktów długoterminowych oraz szacunki w stosunku do przychodów. Sprzedaż wykazano w wartości netto, to jest po potrąceniu podatku od towarów i usług.

Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody wycenia się według wartości zdyskontowanej, w przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny. W przypadku ujmowania przychodów w wartości zdyskontowanej, wartość dyskonta jest odnoszona stosownie do upływu czasu, jako zwiększenie wartości należności, a drugostronnie jako przychody finansowe.

Do kosztów uzyskania przychodu ze sprzedaży zalicza się wszystkie koszty związane z podstawową działalnością z wyjątkiem pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych i strat nadzwyczajnych. Koszty zawierają podatek VAT tylko w tej części, w której zgodnie z obowiązującymi przepisami podatek ten nie podlega odliczeniu.

Zarówno przychody, jak i koszty ich uzyskania ujęte są w odpowiednich okresach sprawozdawczych, których dotyczą, niezależnie od daty otrzymania bądź dokonania płatności.

Przychody z tytułu świadczonych usług

Przychody z tytułu umów o świadczenie usług ujmuje się poprzez odniesienie do stopnia zaawansowania realizacji danej umowy.

Przychody uznane na koniec okresu sprawozdawczego, a niezafakturowane w tym samym roku obrotowym mają odniesienie w wyniku roku obrotowego.

Nie uznaje się za przychody z tytułu usług: otrzymanych zaliczek, zafakturowanych usług świadczonych w przyszłych okresach.

Przyjęta metoda rozliczania kontraktów długoterminowych

Spółka realizuje długoterminowe kontrakty na świadczenie usług. Z uwagi na fakt, że na koniec każdego okresu sprawozdawczego można w sposób wiarygodny oszacować stopień faktycznego zaawansowania prac, do rozliczania kontraktów długoterminowych dopuszcza się przyjęcie przychodowej metody określenia stopnia zaawansowania robót (udział ustalonej wartości wykonanych prac w cenach sprzedaży netto w odniesieniu do

kwoty całkowitego przychodu z umowy). Wartość faktycznie wykonanych prac (należne przychody z tytułu faktycznego zaawansowania kontraktu) ustalana jest indywidualnie dla poszczególnych kontraktów na podstawie jednej z poniższych metod:

- liczby dni faktycznie przepracowanych przez konsultantów (ekspertów) do liczby dni ogółem zaplanowanych do wykonania usługi (kontraktu),
- liczby faktycznie przepracowanych godzin przez poszczególnych konsultantów do liczby godzin ogółem zaplanowanych do wykonania usługi,
- wykonania poszczególnych etapów prac przyjętych na podstawie ustalonego harmonogramu wykonania prac.

Poszczególne etapy mogą być ustalane na podstawie jednej z poniższych metod:

- przypisania poszczególnym etapom częściowych wartości przychodów wynikających z umowy,
- przypisania poszczególnym etapom wykonania prac określonych stopni (procentowych) zaawansowania robót,
- stopniem zaawansowania wykonania budżetu kosztowego ustalonego dla danego projektu.

Wiarygodnie oszacowaną wartość zaawansowania wykonanych prac ujmuje się przychody oraz należności na dzień bilansowy. W przypadku braku możliwości ustalenia przychodu na podstawie w/w metod Spółka uznaje przychód jedynie w wysokości do faktycznie poniesionego kosztu. Jeżeli oczekiwane jest, że na kontrakcie będzie zrealizowana strata, jest ona ujmowana niezwłocznie w wyniku finansowym danego okresu.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody i koszty operacyjne obejmują ogół przychodów i kosztów niezwiązanych bezpośrednio ze zwykłą działalnością operacyjną, a wywierających wpływ na wynik finansowy.

Przychody z tytułu wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

Przychody z tytułu dywidend

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe stanowią wynik operacji finansowych. Przychody finansowe obejmują otrzymane lub należne odsetki od środków na rachunkach bankowych, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi. Koszty finansowe obejmują nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi, zapłacone lub naliczone odsetki oraz prowizje bankowe.

Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych

5.8.2. Obowiązkowe obciążenie wyniku finansowego

Obowiązkowym obciążeniem wyniku finansowego jest podatek dochodowy od osób prawnych oraz płatności z nim zrównane na podstawie odrębnych przepisów. Podatek dochodowy ujmowany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów obejmuje część bieżącą i odroczoną. Ta ostatnia stanowi różnicę pomiędzy stanem rezerw i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec i początek okresu sprawozdawczego z wyjątkiem tej różnicy, która została odniesiona na kapitał.

Podatek dochodowy

Podstawowa działalność Spółki podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym, na zasadach określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.

W celu prawidłowego ustalania opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych w planie kont Spółki zostały wyróżnione konta analityczne grupujące koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym, koszty zwiększające podstawę opodatkowania oraz konta grupujące przychody nie stanowiące przychodów podatkowych, a także kwoty podwyższające przychody podatkowe.

5.8.3. Ustalenie aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego

W związku z przejściowymi różnicami między wykazaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w latach przyszłych, Spółka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu podatku odroczonego.

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, rezerwa na podatek dochodowy jest tworzona metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczonego ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczonego powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania niemającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach - z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.
- aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych aktywów podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:
- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczonego wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

5.8.4. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to środki trwałe, które są utrzymywane przez jednostkę gospodarczą w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług oraz którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres.

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają wynik finansowy w momencie ich poniesienia.

Wycena na dzień przyjęcia

Wartość początkową rzeczowych aktywów trwałych stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia.

Wycena po początkowym ujęciu

Na dzień bilansowy środki trwałe, z wyłączeniem gruntów, wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu utraty wartości. Koszty poniesione po początkowym ujęciu (wprowadzeniu środka trwałego do użytkowania) takie jak koszty napraw, przeglądów, opłaty eksploatacyjne, wpływają na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym zostały poniesione. Koszty, w przypadku których możliwe jest wykazanie, że powodują one zwiększenie oczekiwanych przyszłych korzyści ekonomicznych z tytułu posiadania danego środka trwałego ponad korzyści przyjmowane pierwotnie, zwiększają wartość tego środka trwałego.

Amortyzacja środków trwałych

Metodę amortyzacji liniowej stosuje się do wszystkich rzeczowych aktywów trwałych, chyba, że zachodzą przesłanki pozwalające uznać, że zastosowanie innej metody amortyzacji pozwoliłoby na rzetelniejsze odzwierciedlenie zarówno korzyści ekonomicznych czerpanych z danego środka trwałego jak i jego zużycia.

Ujęte w ewidencji księgowej Spółki środki trwałe amortyzowane są przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych wynikających z szacowanego okresu użytkowania, który dla poszczególnych grup wynosi przykładowo:

Wyszczególnienie	Okres użytkowania
Oprogramowanie komputerowe	3 do 10 lat
Maszyny i urządzenia techniczne w tym centrale telefoniczne i oprzyrządowanie	2 do 5 lat
Urządzenia biurowe	3 do 5 lat
Środek itransportu	3 do 5 lat
Komputery	1 do 3 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	w zależności od okresu najmu

Amortyzacja zostaje naliczana od momentu oddania środka trwałego do użytkowania.

Poprawność stosowanych stawek amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych jest okresowo (nie rzadziej niż na koniec każdego roku obrotowego) weryfikowana. Weryfikacja ta polega na analizie okresów użytkowania wszystkich środków trwałych kontrolowanych przez Spółkę. Zmiany stawek amortyzacyjnych dokonywane są od okresu, w którym stwierdzono zmianę okresu użytkowania.

Aktualizacja środków trwałych z tytułu utraty wartości

Weryfikacja rzeczowych aktywów trwałych pod kątem utraty wartości następuje, jeżeli zaistniały zdarzenia bądź zaszły zmiany wskazujące na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania. Weryfikacja następuje nie rzadziej niż na koniec każdego roku obrotowego.

Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne jest przez Spółkę obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej.

Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których te aktywa należą jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej.

Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto, odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów. W przypadku składnika aktywów, który nie generuje wpływów pieniężnych w sposób znacząco samodzielny, wartość odzyskiwalna jest ustalana dla ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego ten składnik należy.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w wyniku finansowym w pozycji pozostałe koszty operacyjne.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów.

Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się, i w razie konieczności - koryguje, na koniec każdego roku obrotowego.

5.8.5. Wartości niematerialne

Jako wartości niematerialne Spółka wykazuje przede wszystkim oprogramowanie komputerowe i prace rozwojowe.

Prace badawcze są nowatorskim i zaplanowanym poszukiwaniem rozwiązań podjętym z zamiarem zdobycia nowej wiedzy naukowej i technicznej. Nakłady poniesione na prace badawcze (lub na realizację etapu prac badawczych przedsięwzięcia prowadzonego we własnym zakresie) ujmowane są w kosztach okresu w momencie ich poniesienia.

Jeśli nie jest możliwe oddzielenie etapu prac badawczych od etapu prac rozwojowych przedsięwzięcia prowadzącego do wytworzenia składnika wartości niematerialnych, to nakłady takie Spółka traktuje, jak gdyby zostały poniesione wyłącznie na etapie prac badawczych.

Prace rozwojowe są praktycznym zastosowaniem odkryć badawczych lub też osiągnięć innej wiedzy w planowaniu lub projektowaniu produkcji nowych lub znacznie udoskonalonych materiałów, urządzeń, produktów, procesów technologicznych, systemów lub usług, które mają miejsce przed rozpoczęciem produkcji seryjnej lub zastosowaniem.

Koszty zarówno zakończonych jak i kontynuowanych prac rozwojowych zalicza się do wartości niematerialnych i prawnych.

Wartości niematerialne, powstałe w wyniku prac rozwojowych (lub realizacji etapu prac rozwojowych przedsięwzięcia prowadzonego we własnym zakresie) Spółka ujmuje wtedy, gdy:

- istnieje możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- istnieje zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz zamiar jego użytkowania lub sprzedaży,
- można udowodnić zdolność składnika wartości niematerialnych i prawnych do użytkowania lub sprzedaży,
- można wskazać sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne. Między innymi jednostka udowodni istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi wartości niematerialnych lub na sam składnik,
- można udowodnić dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz Użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych oraz
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Zakończone prace rozwojowe obejmują wytworzone oprogramowanie, które sprzedawane jest w formie licencji lub jest niezbędne do świadczenia innych usług. Wycenione są one w wysokości poniesionych na ich wytworzenie kosztów pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne. Wytworzone oprogramowanie komputerowe przeznaczone do sprzedaży amortyzowane jest przy zastosowaniu metody liniowej. Okres amortyzacji jednostka ustala indywidualnie dla każdego rodzaju oprogramowania.

Wycena wartości niematerialnych i prawnych na dzień przyjęcia

Wartość początkową wartości niematerialnych stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Wycena wartości niematerialnych i prawnych po początkowym ujęciu

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wycenia się według cen nabycia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych

Spółka stosuje liniową metodę amortyzacji wartości niematerialnych.

Amortyzacja następuje począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym wartość niematerialną przyjęto do użytkowania według następujących, przykładowych, stawek amortyzacyjnych:

Wyszczególnienie	Okres użytkowania
Prace badawcze i rozwojowe	2 do 10 lat
Oprogramowanie komputerowe	2 do 10 lat

Stawki amortyzacyjne ustala się z uwzględnieniem okresu ekonomicznej użyteczności. Okresy ekonomicznej użyteczności podlegają okresowej weryfikacji (nie rzadziej niż na koniec każdego roku obrotowego). Spółka ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony, czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości.

Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Aktualizacja wartości niematerialnych i prawnych z tytułu utraty wartości

Spółka dokonuje weryfikacji wartości niematerialnych pod kątem utraty wartości, jeżeli zaistniały zdarzenia bądź zaszły zmiany wskazujące na to, że wartość bilansowa wartości niematerialnych i prawnych może nie być możliwa do odzyskania. Weryfikacja następuje jednak nie rzadziej, niż na koniec każdego roku obrotowego.

Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w kosztach w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

5.8.6. Wartość firmy

Wartość firmy wykazywana jest jako odrębny składnik wartości niematerialnych.

Wartość firmy wycenia się początkowo według jej ceny nabycia stanowiącej nadwyżkę kosztu połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Nadwyżka udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem połączenia jest odnoszona do rachunku zysków i strat.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Spisanie tej nadwyżki musi być poprzedzone ponowną wyceną kosztu połączenia oraz wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Test na utratę wartości firmy przeprowadza się co najmniej raz na rok.

Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy.

W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

5.8.7. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i powiązanych oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i powiązanych są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ceny nabycia i pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Inwestycje i aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmują aktywa nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu ich wartości, uzyskania z nich przychodów w postaci odsetek, dywidend lub innych pożytków.

5.8.8. Długoterminowe aktywa finansowe

Długoterminowe aktywa finansowe to aktywa nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu ich wartości w postaci odsetek, dywidend i innych pożytków oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez inne jednostki np. udziały, opcje na akcje.

Długoterminowe aktywa finansowe ujmuje się na dzień bilansowy według ceny nabycia lub ceny zakupu, jeżeli koszty przeprowadzenia i rozliczenia transakcji nie są istotne, skorygowanej o odpisy aktualizujące wartość

inwestycji. Powstanie odpisu aktualizującego wartość inwestycji wynika z trwałej utraty wartości inwestycji gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że inwestycja długoterminowa nie przyniesie w przyszłości korzyści ekonomicznych lub ze wzrostu ich wartości.

Do czynników mających wpływ na dokonanie odpisu aktualizującego wartość inwestycji zalicza się w szczególności:

- zmianę kursu giełdowego akcji jednostki,
- postawienie jednostki, której udziały bądź akcje posiadamy w stan upadłości lub likwidacji, niezadowolające wyniki sytuacji finansowej uzyskane na podstawie analizy finansowej jednostki, której udziały lub akcje posiadamy,
- zagrożenie wykupu posiadanych papierów wartościowych,
- zagrożenie spłaty udzielonej pożyczki długoterminowej,
- zmiany cen na rynku nieruchomości.

5.8.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego (np. odsetki od kredytów i pożyczek oraz różnice kursowe od kredytów i pożyczek w walutach obcych), które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu lub wytworzeniu składnika aktywów powiększają cenę nabycia lub koszt wytworzenia tego składnika.

Koszty finansowania, których nie można bezpośrednio przyporządkować nabyciu lub wytworzeniu składnika aktywów są ujmowane jako koszty finansowe w rachunku zysków i strat.

5.8.10. Leasing

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Aktywa użytkowane na podstawie leasingu finansowego zaliczane są do majątku Spółki i amortyzowane zgodnie z okresem ekonomicznej użyteczności danego składnika majątku.

Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar sprawozdania z całkowitych dochodów.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów metodą liniową przez okres trwania leasingu.

5.8.11. Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która powoduje powstanie aktywa finansowego u jednej strony i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej strony.

Aktywa finansowe Spółka klasyfikuje do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Zobowiązania finansowe dzielone są na:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne. W przypadku akcji nienotowanych na giełdzie, sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu uznaje się za obiektywny dowód utraty wartości.

Wartość należności aktualizuje się na dzień bilansowy uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego w odniesieniu do :

- należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości - do wysokości należności nie objętej gwarancją lub innych zabezpieczeniem należności, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym,
- należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego,
- kwestionowanych należności przez dłużnika oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika, spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna,
- należności przeterminowanych - do wysokości należności nie objętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych - zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis aktualizujący.

W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po zamortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych. Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych. Z wyjątkiem instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, jeśli w kolejnym okresie obrachunkowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta. Odpisy z tytułu utraty wartości kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do sprzedaży ujęte uprzednio przez wynik finansowy nie podlegają odwróceniu poprzez ten rachunek. Wszelkie zwiększenia wartości godziwej następujące po wystąpieniu utraty wartości ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej grupy zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do zbycia lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się jako przeznaczony do zbycia, jeżeli został zakupiony przede wszystkim w celu odsprzedaży w niedalekiej przyszłości lub stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Spółka zarządza łącznie, zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków lub też jest instrumentem pochodnym niewyznaczonym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Składnik aktywów finansowych inny niż przeznaczony do zbycia może zostać sklasyfikowany jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy przy ujęciu początkowym, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia występującą w innych okolicznościach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Spółki, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie; lub

- składnik aktywów stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Zysk lub strata netto ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Inwestycje oraz inne aktywa finansowe, z wyłączeniem instrumentów pochodnych, o stałych lub negocjowanych warunkach płatności oraz stałych terminach wymagalności, które Spółka chce i może utrzymywać do momentu osiągnięcia terminu wymagalności klasyfikuje się jako inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności. Wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie stosując metodę efektywnego oprocentowania po pomniejszeniu o utratę wartości, zaś przychody ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Akcje i umarzalne obligacje nienotowane na giełdzie, będące w posiadaniu Spółki i znajdujące się w obrocie na aktywnym rynku, klasyfikuje się jako aktywa dostępne do sprzedaży i wykazuje w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji, z wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, odsetek obliczonych przy użyciu efektywnej stopy procentowej oraz ujemnych i dodatnich różnic kursowych dotyczących aktywów pieniężnych, które ujmuje się bezpośrednio w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. W przypadku zbycia inwestycji lub stwierdzenia utraty jej wartości, skumulowany zysk lub stratę ujętą uprzednio w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów danego okresu. Dywidendy z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w chwili uzyskania przez Spółkę prawa do ich otrzymania. Wartość godziwą aktywów pieniężnych dostępnych do sprzedaży denominowanych w walutach obcych określa się przeliczając te waluty po kursie spot na dzień bilansowy. Zmiana wartości godziwej przypadająca na różnice kursowe wynikające ze zmiany zamortyzowanego kosztu historycznego danego składnika aktywów wykazywana jest w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, zaś pozostałe zmiany ujmuje się w kapitale własnym.

Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowanych warunkach płatności niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku klasyfikuje się jako pożyczki i należności. Wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy albo jako pozostałe zobowiązania finansowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do zbycia lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązanie finansowe klasyfikuje się jako przeznaczone do zbycia, jeżeli:

- zostało podjęte przede wszystkim w celu odkupu w krótkim terminie;
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Spółka zarządza łącznie zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków;
- jest instrumentem pochodnym niesklasyfikowanym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Zobowiązanie finansowe inne niż przeznaczone do zbycia może zostać sklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w chwili początkowego ujęcia, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia, jaka wystąpiłaby w innych warunkach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Spółki, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie; lub

- stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) do pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji. Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego dochodu. Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

5.8.12. Zapasy

Zapasy rzeczowych składników majątku obrotowego obejmują towary nabyte celem dalszej odprzedaży. W ciągu roku obrotowego przychody towarów wycenia się według cen nabycia. Rozchód towarów wyceniany jest przy użyciu metody FIFO. Na dzień bilansowy wartość stanu końcowego towarów wycenia się według cen nabycia nie wyższych od ich ceny sprzedaży netto.

Zapasy są wykazywane w wartości netto (pomniejszonej o odpisy aktualizujące). Odpisy aktualizujące wartość zapasów tworzy się w związku z utratą ich wartości, celem doprowadzenia wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do odzyskania. Odpisy aktualizujące ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „koszt własny sprzedaży”. Natomiast odwrócenie odpisu aktualizującego wartość zapasów ujmowane jest jako zmniejszenie kosztu własnego sprzedaży. Wartość odpisu pomniejsza wartość bilansową zapasów objętych odpisem aktualizującym.

5.8.13. Kapitały

Kapitał zakładowy wykazywany jest w wysokości wykazywanej w statucie i Krajowym Rejestrze Sądowym.

Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału.

Akcje własne oraz należne wpłaty na poczet kapitału akcyjnego pomniejszają wartość kapitału własnego Spółki.

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej stanowią nadwyżki osiągnięte przy emisji, pomniejszone o koszty poniesione w związku z emisją akcji.

Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami Statutu Spółki.

5.8.14. Rezerwy

Rezerwy to zobowiązania, których kwota lub termin zapłaty nie są pewne. Rezerwy tworzy się gdy:

- na jednostce ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający z zdarzeń przeszłych,
- prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne,
- można dokonać wiarygodnie szacunku kwoty tego obowiązku.

Rezerwy na świadczenia pracownicze

W przypadku rozwiązania stosunku pracy pracownikom Spółki przysługują świadczenia przewidziane przez obowiązujące w Polsce przepisy prawa pracy, między innymi ekwiwalent z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego oraz odszkodowania z tytułu zobowiązania do powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy.

Z tego tytułu Spółka tworzy rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze z tytułu niewykorzystanych za poprzednie okresy urlopów i niewypłaconych ekwiwalentów. Rezerwa ta wyliczana jest mnożąc ilość dni niewykorzystanych urlopów przez koszt dzienny wynagrodzenia każdego z pracowników.

Z powodu nieistotności, Spółka nie tworzy rezerw na odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe.

Zgodnie z zasadami Spółki dotyczącymi wynagradzania, pracownikom nie przysługuje nagroda z zysku netto, w związku z czym nie tworzy się rezerwy na świadczenia z tego tytułu.

Koszty pozostałych świadczeń pracowniczych są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały zatwierdzone do wypłaty, gdyż zazwyczaj dopiero w momencie zatwierdzenia kwoty do wypłaty możliwe jest wiarygodne określenie kwoty tego świadczenia.

5.8.15. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w „walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Spółka prowadzi działalność” („waluta funkcjonalna”). Dane przedstawione w sprawozdaniu finansowym, o ile nie wskazano inaczej są prezentowane jest w tysiącach złotych polskich (tys. PLN). Złoty polski jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Spółki.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat, o ile nie odracza się ich w kapitale własnym, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych i udziałów w aktywach netto.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

5.8.16. Dokonane osądy i oszacowania

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę osądu, co do wartości bilansowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujęta w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku lub w okresach bieżącym i przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych.

W szczególności istotne obszary niepewności odnośnie dokonanych szacunków oraz osądy dokonywane przy zastosowaniu zasad rachunkowości, które wywarły najbardziej istotny wpływ na wartości ujęte w sprawozdaniu finansowym, dotyczą:

- wartości niematerialnych i wartości firmy (szacunki co do prognoz użytych w testach na utratę wartości oraz szacunki co do zastosowanych stawek amortyzacyjnych w przypadku wartości niematerialnych);
- rzeczowych aktywów trwałych (szacunki co do prognoz użytych w testach na utratę wartości oraz szacunki co do zastosowanych stawek amortyzacyjnych);
- przychodów ze sprzedaży i należności z tytułu dostaw i usług (szacunki co do kwot szacowanych przychodów w związku z realizowanymi usługami, w tym na podstawie kontraktów długoterminowych);
- szacunków dotyczące wartości godziwej i utraty wartości w odniesieniu do aktywów finansowych, w tym udziałów i akcji w jednostkach zależnych;
- należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe aktywa finansowe, w tym udzielone pożyczki (szacunki co do odpisów aktualizujących);
- rezerw na zobowiązania oraz zobowiązania handlowe;
- aktywa z tytułu podatku odroczonego (po kątem odzyskiwalności aktywów i potencjalnych odpisów aktualizujących).

Profesjonalny osąd

W procesie stosowania polityki (zasad) rachunkowości, oprócz szacunków księgowych, duże znaczenie ma także profesjonalny osąd kierownictwa Spółki. W celu wyeliminowania podstawowych źródeł niepewności występujących na dzień bilansowy, a mających wpływ na sytuację finansową w przyszłości, Spółka korzysta z profesjonalnego osądu kierownictwa w zakresie niżej wymienionych ryzyk mających wpływ na korektę wartości bilansowych aktywów i zobowiązań oraz wyniku finansowego w następnych latach obrachunkowych.

Utrata wartości aktywów

Spółka przeprowadza testy na utratę wartości aktywów. Wymaga to oszacowania wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem.

Odpisy aktualizujące wartość należności

Zarząd biorąc pod rozwagę wszystkie okoliczności odnośnie wysokości odpisu na przeterminowane należności oraz po rozpatrzeniu prawdopodobieństwa ich windykacji wycenia na poziomie 100% jako średnie ryzyko, że nie odzyska kwot uznanych jako sporne. Zarząd mając na uwadze skuteczność w windykacji przeterminowanych należności na przestrzeni całej działalności firmy, że poziom założonego odpisu aktualizującego na należności oraz efekty pracy wynajętych kancelarii prawnych odzwierciedla ryzyko dla tej transakcji. Ponieważ ostateczne rozstrzygnięcie zależne jest od wielu czynników, a w wypadku spraw sądowych - od wyroku niezawisłego sądu, możliwość wyegzekwowania spornych kwot nie jest jednak pewna.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Z uwagi na to, iż Zarząd przygotował plan finansowy na 2017 rok oraz projekcję wyników i dochodu na lata następne, zakłada dodatni wynik finansowy, w ocenie Zarządu aktywa z tytułu podatku odroczonego, w tym utworzonego od straty podatkowej poniesionej w latach poprzednich lat są możliwe do odliczenia w przyszłych okresach. Zarząd podkreśla jednocześnie, iż kontynuacja działania nie jest zagrożona, a planowany zysk pozwala na przyjęcie realnego założenia, iż rozliczenia straty podatkowej w odpowiednich częściach w roku 2017 i latach następnych jest wysoce prawdopodobne.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

5.8.17. Zdarzenia po dacie bilansowej

Zdarzenia następujące po dniu bilansowym są to zdarzenia, zarówno korzystne jak i niekorzystne, które mają miejsce pomiędzy dniem bilansowym a datą zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji (sporządzenia sprawozdania).

Spółka identyfikuje te zdarzenia w następującym podziale:

- zdarzenia, które dostarczają dowodów na istnienie określonego stanu na dzień bilansowy (zdarzenia następujące po dniu bilansowym wymagające dokonania korekt)
- zdarzenia, które wskazują na stan zaistniały po dniu bilansowym (zdarzenia następujące po dniu bilansowym i nie wymagające dokonania korekt).

Dane finansowe raportowanego okresu w sprawozdaniu finansowym korygowane są w taki sposób, aby uwzględnić zdarzenia następujące po dniu bilansowym, wymagające dokonania korekt i odpowiednio odzwierciedlić je wartościowo na dzień bilansowy.

6. NOTY I DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

6.1. Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży	31.12.2018	31.12.2017
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	172 155	164 397
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	4 827	4 355
Razem	176 982	168 752

Działalność operacyjna Spółki nie ma charakteru sezonowego, ani nie podlega cyklicznym trendom. Niemniej jednak, w szczególności w przypadku rodzajów usług, które są skierowane na rynek konsumencki, można odnotować pewną sezonowość sprzedaży, polegającą na tym, że pierwsze półrocze zwykle należy do okresów mniejszej sprzedaży w zestawieniu ze sprzedażą produktów i usług w drugim półroczu, a zwłaszcza w IV kwartale roku, kiedy sprzedaż detaliczna jest tradycyjnie najwyższa.

6.2. Koszty według rodzaju

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Amortyzacja	6 666	6 040
Zużycie materiałów i energii	8 267	7 750
Usługi obce	124 605	118 420
Podatki i opłaty	613	433
Wynagrodzenia	22 347	21 146
Ubezpieczenia społeczne i świadczenia	3 991	3 832
Pozostałe koszty rodzajowe działalności operacyjnej	1 856	2 642
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	3 812	3 540
Razem	172 157	163 803

6.3. Pozostałe przychody operacyjne

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zysk netto ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	264	163
Dotacje	257	277
Umorzone zobowiązania	217	16
Otrzymane kary i odszkodowania	44	43
Rozwiązanie rezerw	-	60
Inne	831	220
Razem	1 613	779

6.4. Pozostała koszty operacyjne

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Spisanie należności	16	92
Darowizny przekazane	8	12
Koszty kar i odszkodowań	48	35
Pozostałe koszty operacyjne	1 083	601
Razem	1 155	740

6.5. Przychody finansowe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Przychody z tytułu odsetek od pożyczek	145	252
Przychody z tytułu odsetek od lokat, środków na rachunku bankowym	3	4
Przychody z tytułu odsetek za zwłokę w zapłacie należności	2	2
Dodatnie różnice kursowe	-	2
Zysk ze zbycia akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	112	49
Razem	262	309

6.6. Koszty finansowe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Odsetki od pożyczek	-	14
Odsetki od kredytów bankowych	752	710
Odsetki od obligacji	750	974
Odsetki od innych zobowiązań	137	91
Prowizje bankowe od gwarancji i kredytów	127	51
Koszty finansowe z tytułu umów leasingu finansowego	37	71
Strata ze zbycia inwestycji	55	-
Ujemne różnice kursowe	228	96
Odpisanie wartości firmy	-	43 472
Pozostałe koszty finansowe	53	(4)
Razem	2 139	45 475

6.7. Podatek dochodowy

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Podatek bieżący	328	359
Zmiana stanu podatku odroczonego	415	1 201
Razem	743	1 560

6.8. Efektywna stopa podatkowa

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zysk/(strata) brutto	3 406	(40 178)
Podatek według ustawowej stawki podatkowej 19%	647	(7 634)
Wynik brutto jednostek zależnych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej nie będących płatnikami podatku CIT lub PIT, dla których inne jednostki z Grupy nie płacą podatku dochodowego	(374)	(203)
Nieustalony w poprzednich latach podatek odroczonego od różnic przejściowych	-	(9)
Przychody zwiększające podstawę opodatkowania	(37)	(54)
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	135	204
Odpisy aktualizujące wartość inwestycji	-	699
Korekta aktywów do wysokości rezerw z tytułu podatku odroczonego	309	838
Pozostałe	63	7 719
Podatek wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	743	1 560

6.9. Odroczoney podatek dochodowy

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Różnice przejściowe wynikające z różnej wartości podatkowej i księgowej środków trwałych	476	603
Naliczone odsetki od pożyczek	930	754
Wycena kontraktów sprzedażowych	3 645	3 244
Pozostałe	1	3
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	5 052	4 604
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2018	31.12.2017
Różnice przejściowe wynikające z różnej wartości podatkowej i księgowej środków trwałych	76	28
Naliczenie odsetek od pożyczek	1 833	1 478
Wynagrodzenie i świadczenia pracownicze	146	155
Rezerwy na urlopy	123	132
Rezerwa na audyt	13	10
Odpisy aktualizujące wartość należności	148	148
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	3 021	3 294
Korekta kosztów podatkowych tytułu z niezapłaconych faktur	42	43
Naliczone odsetki od obligacji	1	16
Odpis aktualizujący na towarach	-	-
Korekta aktywów do wysokości rezerw z tytułu podatku odroczonego	(1 147)	(838)
Pozostałe	606	362
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	4 862	4 828
Zmiana stanu podatku odroczonego wykazywana w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	415	1 201

6.10. Rzeczowe aktywa trwałe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Budynki, lokale	4 958	5 823
Urządzenia techniczne i maszyny	2 124	2 456
Środki transportu	403	1 036
Inne środki trwałe	592	336
Środki trwałe w budowie	927	44
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	9 004	9 695

Na dzień 31 grudnia 2018 r. nie dokonywano odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe w Grupie.

W wyniku przeprowadzonego szacunku Zarząd Arteria S.A. nie stwierdził utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych, w związku, z czym Grupa nie dokonywała ustalenia ich nowej wartości wyceny.

Tabela ruchów środków trwałych za okres 1 stycznia 2018 r. - 31 grudnia 2018 r.

Nazwa grupy	Budynki, lokale	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto						
<i>BO</i>	10 646	36 711	3 555	3 831	44	54 787
<i>zwiększenia</i>	-	462	36	402	883	1 783
<i>zmniejszenia</i>	-	6	1 339	-	-	1 345
<i>BZ</i>	10 646	37 167	2 252	4 233	927	55 225
Umorzenie						
<i>BO</i>	4 823	34 255	2 519	3 495	-	45 092
<i>zwiększenia</i>	865	794	494	146	-	2 299
<i>zmniejszenia</i>	-	6	1 164	-	-	1 170
<i>BZ</i>	5 688	35 043	1 849	3 641	-	46 221
Wartość netto						
<i>BO</i>	5 823	2 456	1 036	336	44	9 695
<i>BZ</i>	4 958	2 124	403	592	927	9 004

Tabela ruchów środków trwałych za okres 1 stycznia 2017 r. - 31 grudnia 2017 r.

Nazwa grupy	Budynki, lokale	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto						
<i>BO</i>	10 296	36 287	3 781	3 736	213	54 313
<i>zwiększenia</i>	350	424	434	95	34	1 337
<i>zmniejszenia</i>	-	-	660	-	203	863
<i>BZ</i>	10 646	36 711	3 555	3 831	44	54 787
Umorzenie						
<i>BO</i>	3 987	33 337	2 327	3 318	-	42 969
<i>zwiększenia</i>	836	918	754	177	-	2 685
<i>zmniejszenia</i>	-	-	562	-	-	562
<i>BZ</i>	4 823	34 255	2 519	3 495	-	45 092
Wartość netto						
<i>BO</i>	6 309	2 950	1 454	418	213	11 344
<i>BZ</i>	5 823	2 456	1 036	336	44	9 695

6.11. Wartości niematerialne

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Koszty zakończonych prac rozwojowych	14 356	17 257
Licencje, prawa użytkowania, oprogramowania komputerowe	3 204	4 487
Zaliczki na wartości niematerialne	4 110	675
Razem	21 670	22 419

Grupa jako potwierdzenie prawidłowej wyceny przeprowadziła testy na utratę wartości prac rozwojowych w oparciu o metodę zdyskontowanego przepływu środków pieniężnych (DCF) w oparciu o okres prognozy odpowiadający okresowi ekonomicznej użyteczności.

Tabela ruchów wartości niematerialnych i prawnych za okres 1 stycznia 2018 r. - 31 grudnia 2018 r.

Nazwa grupy	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Licencje, prawa użytkowania, oprogramowanie komputerowe	Zaliczki na wartości niematerialne i prawne	Razem
Wartość brutto				
BO	28 645	39 152	675	68 472
zwiększenia	-	183	3 435	3 618
zmniejszenia	-	-	-	-
BZ	28 645	39 335	4 110	72 090
Umorzenie				
BO	11 388	34 665	-	46 053
zwiększenia	2 901	1 466	-	4 367
zmniejszenia	-	-	-	-
BZ	14 289	36 131	-	50 420
Wartość netto				
BO	17 257	4 487	675	22 419
BZ	14 356	3 204	4 110	21 670

Tabela ruchów wartości niematerialnych i prawnych za okres 1 stycznia 2017 r. - 31 grudnia 2017 r.

Nazwa grupy	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Licencje, prawa użytkowania, oprogramowanie komputerowe	Zaliczki na wartości niematerialne i prawne	Razem
Wartość brutto				
BO	17 964	39 002	7 877	64 843
zwiększenia	10 681	150	2 981	13 812
zmniejszenia	-	-	10 183	10 183
BZ	28 645	39 152	675	68 472
Umorzenie				
BO	9 729	32 974	-	42 703
zwiększenia	1 659	1 696	-	3 355
zmniejszenia	-	5	-	5
BZ	11 388	34 665	-	46 053
Wartość netto				
BO	8 235	6 028	7 877	22 140
BZ	17 257	4 487	675	22 419

6.12. Wartość firmy

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Rigall Arteria Management Sp. z o. o. S. K.	-	-
Polymus Sp. z o. o.	-	-
Gallup Arteria Management Sp. z o. o. S. K.	706	706
Trimtab Arteria Management Sp. z o. o. S. K.	-	-
Mazowiecki Inkubator Technologiczny S.A.	2 231	2 231
Arteria Logistics Sp. z o. o.	-	-
Arteria Finanse Sp. z o. o.	-	-
Brave Agency Sp. z o. o.	-	-
Contact Center Sp. z o. o.	1 229	1 229
BPO Management Sp. z o. o.	1 616	1 616
Razem	5 782	5 782

Wartości firmy zostały przetestowane na okoliczność utraty wartości na 31 grudnia 2018 roku a ich wyniki zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie	Gallup	MIT	Contact Center	BPO
Wartość udziałów	706	2 231	1 229	1 616
<i>Podstawowe informacje finansowe</i>				
Przychody	65217	0	25 874	6 554
Wynik za okres	1770	-96	149	220
Kapitał własny	18020	86 323	6 486	996
<i>Informacje na temat wycen przeprowadzonych pod kątem utraty wartości</i>				
Wycena wg wartości godziwej na dzień 31.12.2018	17 529	37 540	7 452	2 802
Technika wyceny	Metoda skorygowanej wartości aktywów netto	Metoda skorygowanej wartości aktywów netto	DCF	DCF
Poziom hierarchii wartości godziwej	Dane wejściowe poziomu 3 zgodnie z MSSF 13 - nieobserwowalne dane wejściowe oparte na ośrodkach wypracowujących środki pieniężne. Prognozy finansowe własnych danych jednostki			
Przyjęta stopa dyskonta	-	-	WACC, 12,3%	WACC, 12,3%
Okres prognozy	-	-	5 lat	5 lat
Stopa wzrostu przyjęta do ekstrapolacji przepływów pieniężnych	-	-	0,5%	0,5%

W wyniku przeprowadzonych analiz nie stwierdzono przesłanek trwałej utraty wartości przez wartość firmy wykazywaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

6.13. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i pozostałych

Udziały w jednostkach stowarzyszonych oraz pozostałych	31.12.2018	31.12.2017
Jednostki stowarzyszone		
Management Tools Sp. z o. o.	766	766
1 System Sp. z o. o.	586	586
Komunikacja z pacjentem.pl Sp. z o. o.	234	234
Wszystko dla dzieci Sp. z o. o.	629	629
Market King Sp. z o. o.	801	801
Inventory Management Sp. z o. o.	640	640
mSenior Sp. z o. o.	611	611
Safe Group Polska Sp. z o. o.	341	341
Arteria G Partner (d. Scantools Sp. z o. o.)	824	808
Poland One Sp. z o. o.	41	41
Denise Systems Sp. z o. o.	162	162
3WILL Sp. z o. o.	740	740
Razem, jednostki stowarzyszone	6 375	6 359
Pozostałe jednostki		
Medical Process Management Sp. z o. o.	150	150
e-gimnastyka Sp. z o. o.	60	60
Sellogic Sp. z o. o.	160	160
TT Interactive Sp. z o. o.	140	140
Bajkowisko Sp. z o. o.	120	120
ADMobility Sp. z o. o.	100	100
BubbaCar Sp. z o. o.	80	80
ChemiaLab Sp. z o. o.	-	80
SET-Sales, Energy, Technology Sp. z o. o.	85	85
VRtech Sp. z o. o.	240	240
MedCare Sp. z o. o.	200	200
Arteria Partner Sarl	56	56
Closer Sp. z o.o. (d. Nauqa Sp. z o.o.)	10	-
Pozostałe	8	8
Razem, pozostałe jednostki	1 409	1 479
Razem, jednostki stowarzyszone i pozostałe	7 784	7 838

Wyżej wymienione podmioty wskazane jako jednostki stowarzyszone stanowią spółki portfelowe Mazowieckiego Inkubatora Technologicznego S.A. („MIT”). MIT jest jednostką inwestującą w inne podmioty znajdujące się przeważnie w początkowej fazie rozwoju (start-up). Obejmuje on pakiety udziałów w spółkach portfelowych nie przekraczające 50 %. Wyjątkiem stanowi spółka Denise Systems Sp. z o.o. w likwidacji, w której MIT na dzień 31 grudnia 2018 roku posiada 63,54% udziałów.

Pozostałe jednostki stanowią spółki portfelowe Trintab Arteria Management Sp. z o.o. Spółka komandytowa i znajdują się w początkowej fazie rozwoju (start-up). Obejmuje on pakiety udziałów w spółkach portfelowych nie przekraczające 50 %.

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości odnoszącą się do tych spółek wycena inwestycji powinna być dokonywana według wartości godziwej, a zmiany tej wyceny powinny być ujmowane w wyniku finansowym za bieżący rok obrotowy.

Bazując na wytycznych MSSF 13 oraz na specyfice inwestycji dokonywanych przez fundusze wysokiego ryzyka ustalono następującą metodę wyceny wartości godziwej inwestycji:

- o W początkowej fazie inwestycji, do określenia wartości godziwej danej inwestycji, Grupa stosuje metodę rynkową - cenę dokonanej inwestycji. Tego typu wycena jest zgodna z zaleceniami International Private Equity and Venture Capital guidelines, a także odpowiada zasadom przedstawionym w MSR 39, który wskazuje, iż cena z ostatniej transakcji może być przybliżeniem wartości godziwej. Metoda ta jest adekwatna przy wycenie inwestycji typu start-up i w początkowej fazie, kiedy brak odpowiednich przychodów bądź zysków uniemożliwia stosowanie innych metod. Wycena w początkowej fazie inwestycji ustalana jest wg ceny nabycia spółek do czasu gdy odchylenia od planowanych przychodów, EBITDy oraz zysku brutto są nie większe niż 15 %. Jeżeli odchylenia te są większe niż 15 % Grupa koryguje wycenę biorąc pod uwagę odchylenia rzeczywistych wskaźników EBITDA od spodziewanych wskaźników EBITDA. Dokonana w ten sposób korekta nie może przewyższyć wartości dokonanej inwestycji w daną spółkę.
- o Następnie Grupa stosuje metodę rynkową - metodę mnożników rynkowych. Jeżeli EBITDA oraz zyski brutto będą trwale pozytywne Grupa rozpoczyna wycenę danej inwestycji metodą mnożników rynkowych. Grupa szacuje wartość inwestycji przykładając posiadany procent udziałów do sumy wartości inwestycji.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. Grupa dokonała wyceny inwestycji MIT zgodnie z powyższymi zastosowanymi zasadami rachunkowości. Na bazie przeprowadzonej wyceny wartość wycenianych spółek MIT została ustalona przy użyciu metody skorygowanych aktywów netto na 37 540 tys. PLN (przy wartości księgowej analizowanych spółek 503 tys. PLN). Przedmiotowe jednostki nie są istotne z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Dla celów tego testu wartość użytkowa wszystkich spółek została potraktowana jako całość i ostatecznie została porównana z wartością księgową spółek. Grupa dla celów testu na utratę wartości wykorzystała metodę majątkową dla każdej spółki portfelowej z osobna. Ustalając wartość całego portfela inwestycji poszczególne wyceny zostały zsumowane.

6.14. Należności długoterminowe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Należności długoterminowe	600	600
Razem	600	600

Należności długoterminowe dotyczą przekazanej przez Arteria S.A. kaucji do umowy najmu z terminem zwrotu ponad 360 dni. Przeliczono dyskonto należności długoterminowych z tytułu kaucji, lecz jest ono nieistotne z punktu widzenia sprawozdania finansowego Jednostki i wyceniono tę należność w kwocie wymaganej zapłaty.

6.15. Pożyczki udzielone

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania długoterminowe z tytułu pożyczek	1 145	2 403
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu pożyczek	1 903	1 843
Razem	3 048	4 246

Zestawienie długoterminowych pożyczek udzielonych:

Pożyczkodawca	Pożyczkobiorca	Kwota pożyczki	Data umowy	Data spłaty	Odsetki	Saldo pożyczki
Trimtab Arteria Management Sp. z o.o. Sp.k.	TT Interactive Sp. z o.o.	500	06.02.2017	06-02-2021	4%	194
Gallup Arteria Management Sp. z o.o. Sp.k.	Mazowieckie Centrum Inwestycji Sp. z o.o.	100	07.02.2011	30.06.2021	4%	357
Mazowiecki Inkubator Technologiczny S.A.	Denise Systems Sp. z o.o. w likwidacji	120	11-03-2013	31-12-2020	4%	17
Mazowiecki Inkubator Technologiczny S.A.	Scantools Sp. z o.o.	61	03.02.2017	03-02-2021	4%	58
Arteria Management Sp. z o.o.	Arteria Support 1 Arteria Management Sp. z o.o. SCSp	150	16-12-2014	31-12-2022	4%	176

Arteria Management Sp. z o.o.	Arteria Support 2 Arteria Management Sp. z o.o. SCSp	150	16-12-2014	31-12-2022	4%	171
Arteria Management Sp. z o.o.	Arteria Support 3 Arteria Management Sp. z o.o. SCSp	150	16-12-2014	31-12-2022	4%	170
						<u>1 145</u>

Zestawienie krótkoterminowych pożyczek udzielonych:

Pożyczkodawca	Pożyczkobiorca	Kwota pożyczki	Data umowy	Data spłaty	Odsetki	Saldo pożyczki
Arteria S.A.	Arteria Partner S.à.r.l	28 EUR	26.04.2017	26-04-2019	4%	31 EUR
Sellpoint Sp. z o.o.	Catmood Sp. z o.o.	503	31.12.2015	31-12-2019	4%	365
Trimtab Arteria Management Sp. z o.o. Sp.k.	Megafactor Sp. z o.o.	1 691	03.08.2015	03.08.2019	5%	1 369
Brave Agency Sp. z o.o.	Tomasz Dworak	30	14-12-2018	31-03-2019	2%	29

6.16. Należności handlowe i pozostałe należności

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Należności handlowe	56 683	49 132
Należności z tytułu sprzedaży udziałów	3 100	3 150
Zapłacone kaucje	268	627
Inne należności	799	631
Razem	60 850	53 540

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności od 14 do 21 dni. Należności z tytułu dostaw i usług z datą zapadalności poniżej 360 dni od dnia powstania należności nie podlegały dyskontowaniu w trakcie 2018 roku.

Grupa szacuje przychody w odniesieniu do nieukończonych kontraktów, w tym długoterminowych. Na dzień 31 grudnia 2018 r. łączne szacunki w stosunku do przychodów ze sprzedaży, wyniosły łącznie 18 989 tys. PLN, i zostały zaprezentowane w ramach należności z tytułu dostaw i usług na dzień 31 grudnia 2018 r. Grupa ma zamiar rozliczyć te przychody w ciągu najbliższego roku obrotowego. Szacunki dotyczące przychodów były dokonane na podstawie historycznych doświadczeń Spółki z uwzględnieniem specyfiki analizowanych kontraktów. Nie utworzono odpisów aktualizujących w odniesieniu do szacowanych na dzień 31 grudnia 2018 r. należności.

Odpisy aktualizujące wartość należności	31.12.2018	31.12.2017
Na dzień 1 stycznia	802	802
Zwiększenie	-	-
Wykorzystanie	-	-
Na dzień 31 grudnia	802	802
Należności brutto	61 652	54 342
Należności handlowe brutto	57 485	49 934

Tabela poniżej przedstawia wiekowanie należności handlowych.

	Razem	nieprzeterminowane	< 30 dni	30-90 dni	90-180 dni	180-360 dni	> 360 dni
31.12.2018	57 485	50 840	3 688	499	130	732	1 596
31.12.2017	49 934	43 498	3 550	609	115	275	1 887

6.17. Należności podatkowe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Należności z tytułu rozliczeń w podatku VAT	2 001	1 874
Pozostałe należności z tytułu podatków	32	29
Razem	2 033	1 903

6.18. Środki pieniężne na rachunku

Saldo środków pieniężnych na rachunkach wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz rachunku przepływów pieniężnych na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2017 r. składało się z następujących pozycji:

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Środki pieniężne w banku	2 314	967
Środki pieniężne w kasie	62	73
Razem	2 376	1 040

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

6.19. Kapitał zakładowy Jednostki Dominującej

Wartość nominalna akcji Spółki

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 0,20 PLN i zostały w pełni opłacone.

Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane, co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

Kapitał podstawowy na dzień 31 grudnia 2018 roku

Seria	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna jednej akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej
A	zwykłe na okaziciela	Brak	brak	2 500 000	0,20	500 000,00 zł
B	zwykłe na okaziciela	Brak	brak	59 056	0,20	11 811,20 zł
C	zwykłe na okaziciela	Brak	brak	860 000	0,20	172 000,00 zł
D	zwykłe na okaziciela	Brak	brak	850 464	0,20	170 092,80 zł
Razem				4 269 520	0,20	853 904,00 zł

Kapitał zakładowy spółki wynosi łącznie 853.904,00 PLN i dzieli się na 2 269 520 akcji o wartości nominalnej 0,20 PLN każda, w tym:

- 2 500 000 akcji zwykłych na okaziciela serii A o numerach od A 0000001 do A 2500000 o wartości nominalnej 0,20 PLN każda,
- 59 056 akcji zwykłych na okaziciela serii B o numerach od B 000001 do B 059056 o wartości nominalnej 0,20 PLN każda,
- 860 000 akcji zwykłych na okaziciela serii C o numerach od C 000001 do C 860000 o wartości nominalnej 0,20 PLN każda,
- 850 464 akcji zwykłych na okaziciela serii D o numerach od D 000001 do D 850464 o wartości nominalnej 0,20 PLN każda.

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2018 roku

Akcjonariusz	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji	Udział w kapitale zakładowym (%)	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA (%)
Generali OFE S.A.	724 000	144 800,00	16,96%	724 000	16,96%
InvestCamp Sp. z o.o.	706 490	141 298,00	16,55%	706 490	16,55%
Mayas Basic Concept Limited	606 883	121 376,60	14,21%	606 883	14,21%
Investors TFI S.A.	375 465	75 093,00	8,79%	375 465	8,79%
Pozostali akcjonariusze	1 856 682	371 336,40	43,49%	1 856 682	43,49%
Razem	4 269 520	853 904,00 zł	100,00%	4 269 520	100,00%

Historia zmian w strukturze akcjonariatu w trakcie 2018 roku została szczegółowo opisana w „Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Arteria S.A. za 2018 rok” w pkt. 3.3.

6.20. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał o wartości 23 640 tys. PLN został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej akcji Spółki nad wartością nominalną emitowanych akcji.

6.21. Kapitał rezerwow

Zgodnie z uchwałą nr 5/2012 NWZA z dnia 25 września 2012 r. w sprawie utworzenia kapitału rezerwowego na realizację programu skupu akcji własnych, utworzono kapitał rezerwow w wysokości 2 000 tys. PLN z części kapitału zapasowego Jednostki Dominującej, utworzonego z zysku który może być przeznaczony do podziału między Akcjonariuszy.

W dniu 19 grudnia 2013 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Trimtab Arteria Management Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. podjęło uchwałę na mocy której utworzono kapitał rezerwow w kwocie 6 926 tys. PLN. Na mocy tej uchwały środki z kapitału zapasowego zostały przekazane na kapitał rezerwow. Środki zgromadzone na kapitale rezerwowym zostały przeznaczone na wypłaty akcjonariuszom.

W dniu 19 grudnia 2013 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Rigall Arteria Management Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. podjęło uchwałę, na mocy której utworzono kapitał rezerwow w kwocie 1 331 tys. PLN. Na mocy tej uchwały środki z kapitału zapasowego zostały przekazane na kapitał rezerwow. Środki zgromadzone na kapitale rezerwowym zostały przeznaczone na wypłaty akcjonariuszom.

6.22. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania długoterminowe z tytułu emisji obligacji	-	7 000
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu emisji obligacji	7 006	9 086
Razem	7 006	16 086

Spółka posiada wyemitowane obligacje serii G:

Seria	Rodzaj obligacji	Data emisji	Data wykupu	Ilość obligacji	Wartość nominalna	Wartość emisji	Oprocentowanie
G	Obligacje na okaziciela o zmiennym oprocentowaniu	27.09.2016	27.09.2019	7000	1 000,00 zł	7 000 000 zł	WIBOR 3M + 4,5 %

6.23. Kredyty

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów	13 479	852
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów	7 454	16 442
Razem	20 933	17 294

Zestawienie umów kredytowych w Grupie Kapitałowej Arteria S.A. na dzień 31.12.2018 r.

Lp.	Kredytobiorca	Kredytodawca	Data zawarcia umowy	Kwota kredytu [w PLN]	Nr umowy	Data wygaśnięcia kredytu	Rodzaj kredytu	Oprocentowanie	Cel kredytu	Zabezpieczenie
1	Arteria S.A.	Bank BGŻ BNP Paribas S.A.	17.08.2015	6 000 000	CRD/45133/15	30.06.2019	Kredyt nieodnawialny	WIBOR 1M+ marża	Zakup udziałów w spółce Contact Center Sp. z o.o.	1) pełnomocnictwo do rachunków Kredytobiorcy w banku 2) weksel własny in blanco 3) kaucja środków pieniężnych w wysokości 50.000 zł 4) przystąpienie do długu Contact Center Sp. z o.o. 5) jawna, niepotwierdzona cesja wierzytelność od dłużników spółki Contact Center Sp. z o.o. 6) jawna, niepotwierdzona cesja wierzytelność od dłużników Kredytobiorcy zgodnie z odrębną umową
2	Arteria S.A.	Bank BGŻ BNP Paribas S.A.	05.03.2018	9 000 000	CRD/51907/18	31.08.2021	Kredyt nieodnawialny	WIBOR 3M+ marża	Wykup obligacji serii F	1) pełnomocnictwo do rachunków Kredytobiorcy w banku 2) weksel własny in blanco 3) potwierdzona cesja wierzytelności od dłużników Kredytobiorcy zgodnie z odrębną umową
3	Arteria S.A.	Bank BGŻ BNP Paribas S.A.	14.06.2011	6 500 000	CRD/L/35312/11	20.09.2020	Kredyt w rachunku bieżącym	WIBOR 1M+ marża	Finansowanie bieżącej działalności Spółki	1) pełnomocnictwo do rachunków Kredytobiorcy w banku 2) jawna, niepotwierdzona cesja wierzytelności od głównych dłużników kredytobiorców zgodnie z odrębnymi umowami 4) poręczenie udzielone przez Sellpoint Sp. z o.o. 5) poręczenie udzielone przez Trimtab Arteria Management Sp. z o.o. Sp. k. 6) Weksel własny in blanco
4	Polymus Sp. z o.o.	Bank BGŻ BNP Paribas S.A.	14.06.2011	2 000 000	CRD/L/35312/11	20.09.2020	Kredyt w rachunku bieżącym	WIBOR 1M+ marża	Finansowanie bieżącej działalności Spółki	1) pełnomocnictwo do rachunków Kredytobiorcy w banku 2) jawna, niepotwierdzona cesja wierzytelności od głównych dłużników kredytobiorców zgodnie z odrębnymi umowami 3) poręczenie udzielone przez Sellpoint Sp. z o.o. 4) poręczenie udzielone przez Trimtab Arteria Management Sp. z o.o. Sp. k. 5) Weksel własny in blanco
5	Gallup Arteria Management Sp. z o.o. Sp.k.	Bank BGŻ BNP Paribas S.A.	14.06.2011	2 500 000	CRD/L/35312/11	20.09.2020	Kredyt w rachunku bieżącym	WIBOR 1M+ marża	Finansowanie bieżącej działalności Spółki	1) pełnomocnictwo do rachunków Kredytobiorcy w banku 2) jawna, niepotwierdzona cesja wierzytelności od głównych dłużników kredytobiorców zgodnie z odrębnymi umowami 4) poręczenie udzielone przez Sellpoint Sp. z o.o.

Zestawienie umów kredytowych w Grupie Kapitałowej Arteria S.A. na dzień 31.12.2018 r.

Lp.	Kredytobiorca	Kredytodawca	Data zawarcia umowy	Kwota kredytu [w PLN]	Nr umowy	Data wygaśnięcia kredytu	Rodzaj kredytu	Oprocentowanie	Cel kredytu	Zabezpieczenie
6	Contact Center Sp. z o.o.	Bank BGŻ BNP Paribas S.A.	27.08.2015	1 500 000	CRD/L/35312/11	20.09.2020	Kredyt w rachunku bieżącym	WIBOR 1M+ marża	Finansowanie bieżącej działalności Spółki	1) pełnomocnictwo do rachunków Kredytobiorcy w banku 2) jawna, niepotwierdzona cesja wierzytelności od głównych dłużników kredytobiorców zgodnie z odrębnymi umowami 4) poręczenie udzielone przez Sellpoint Sp. z o.o.
7	Arteria Logistics Sp. z o.o.	Bank BGŻ BNP Paribas S.A.	25.02.2015	300 000	CRD/43749/15	20.09.2020	Kredyt w rachunku bieżącym	WIBOR 1M+ marża	Finansowanie bieżącej działalności Spółki	1) pełnomocnictwo do rachunków Kredytobiorcy w banku 2) poręczenie udzielone przez Arteria S.A. 3) jawna cesja należności od dłużników Kredytobiorcy
8	Brave Agency Sp. z o.o.	Bank BGŻ BNP Paribas S.A.	18.08.2016	1 000 000	CRD/47719/16	20.09.2020	Kredyt w rachunku bieżącym	WIBOR 1M+ marża	Finansowanie bieżącej działalności Spółki	1) pełnomocnictwo do rachunków Kredytobiorcy w banku 2) poręczenie udzielone przez Arteria S.A. 3) weksel własny in blanco
9	Sellpoint Sp. z o.o.	ING Bank Śląski S.A.	14.12.2010	1 700 000	680/2010/00003564	27.05.2019	Kredyt w rachunku bieżącym	WIBOR 1M+ marża	Finansowanie bieżącej działalności Spółki	1) pełnomocnictwo do rachunków Kredytobiorcy w banku 2) zastaw rejestrowy na zbiorze aktywów 3) weksel in blanco poręczony przez Arteria S.A.
10	Sellpoint Sp. z o.o.	ING Bank Śląski S.A.	14.12.2010	1 280 000	680/2010/00003564	24.04.2020	Kredyt obrotowy nieodnawialny	WIBOR 1M+ marża	Finansowanie bieżącej działalności Spółki	1) pełnomocnictwo do rachunków Kredytobiorcy w banku 2) zastaw rejestrowy na zbiorze aktywów 3) weksel in blanco poręczony przez Arteria S.A.
11	Trimtab Arteria Management Sp. z o.o. Sp.k.	ING Bank Śląski S.A.	14.12.2010	700 000,00	680/2010/00003564	27.05.2019	Kredyt w rachunku bieżącym	WIBOR 1M+ marża	Finansowanie bieżącej działalności Spółki	1) pełnomocnictwo do rachunków Kredytobiorcy w banku 2) zastaw rejestrowy na zbiorze aktywów 3) weksel in blanco poręczony przez Arteria S.A.
12	Trimtab Arteria Management Sp. z o.o. Sp.k.	ING Bank Śląski S.A.	14.12.2010	1 000 000,00	680/2010/00003564	24.04.2020	Kredyt obrotowy nieodnawialny	WIBOR 1M+ marża	Finansowanie bieżącej działalności Spółki	1) pełnomocnictwo do rachunków Kredytobiorcy w banku 2) zastaw rejestrowy na zbiorze aktywów 3) weksel in blanco poręczony przez Arteria S.A.
13	Arteria Finanse Sp. z o.o.	ING Bank Śląski S.A.	14.12.2010	300 000,00	680/2010/00003564	27.05.2019	Kredyt w rachunku bieżącym	WIBOR 1M+ marża	Finansowanie bieżącej działalności Spółki	1) pełnomocnictwo do rachunków Kredytobiorcy w banku 2) zastaw rejestrowy na zbiorze aktywów 3) weksel in blanco poręczony przez Arteria S.A.

6.24. Leasingi

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingów	335	491
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu leasingów	450	1 075
Razem	785	1 566

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, Spółka zalicza do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Do umów leasingu finansowego, zgodnie z zasadami obowiązującymi w Spółce, zalicza się te, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko oraz wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu.

Zestawienie umów leasingowych w Grupie Kapitałowej Arteria S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku

Lp.	Leasingobiorca	Leasingodawca	Przedmiot leasingu	Numer umowy	Data umowy	Okres trwania umowy w msc.	Data zakończenia umowy (msc - rok)	Wartość początkowa przedmiotu leasingu	Zabezpieczenie	Rodzaj leasingu
1	Arteria S.A.	mLeasing Sp. z o.o.	Samochód osobowy	TRIMTAB/WA/187116/2014	23.12.2014	59	11-2019	263 034,15	Weksel własny	Leasing operacyjny
2	Gallup Arteria Management Sp. z o.o. Sp. k.	ING Lease (Polska) Sp. z o.o.	Meble biurowe	326975-OF-0	16-11-2018	35	10-2021	181 166,00	Weksel własny	Leasing operacyjny
3	Gallup Arteria Management Sp. z o.o. Sp. k.	ING Lease (Polska) Sp. z o.o.	Meble biurowe	324530-OF-0	10-07-2018	36	07-2021	241 140,00	Weksle własny	Leasing operacyjny
4	Gallup Arteria Management Sp. z o.o. Sp. k.	ING Lease (Polska) Sp. z o.o.	Samochód osobowy Ford Mondeo	313056-AT-0	20.11.2015	47	10-2019	97 967,48	Weksle własny	Leasing operacyjny
5	Gallup Arteria Management Sp. z o.o. Sp. k.	ING Lease (Polska) Sp. z o.o.	Sprzęt IT	316981-OF-0	14.03.2017	36	03-2020	85 566,85	Weksle własny	Leasing operacyjny
6	Gallup Arteria Management Sp. z o.o. Sp. k.	De Lage Landen Leasing Polska S.A.	Sprzęt IT CISCO	17717/16	29.01.2016	36	01-2019	29 947,31	Weksle własny	Leasing operacyjny
7	Gallup Arteria Management Sp. z o.o. Sp. k.	ING Lease (Polska) Sp. z o.o.	Serwer Avaya	831473-ST-0	29.02.2016	36	02-2019	166 796,50	Weksle własny	Leasing operacyjny
8	Gallup Arteria Management Sp. z o.o. Sp. k.	ING Lease (Polska) Sp. z o.o.	Sprzęt IT	832251-ST-0	18.03.2016	36	03-2019	99 075,00	Weksle własny	Leasing operacyjny
9	Gallup Arteria Management Sp. z o.o. Sp. k.	Europejski Fundusz Leasingowy S.A.	Samochód osobowy	6013/Lg/15	16-06-2015	48	06-2019	87 804,88	Weksle własny	Leasing operacyjny
10	Sellpoint Sp. z o.o.	Europejski Fundusz Leasingowy S.A.	Samochód osobowy	89720/W/17	24.03.2017	24	02-2019	283 865,04	Weksel własny	Leasing operacyjny
11	Arteria Logistics Sp. z o.o.	Europejski Fundusz Leasingowy S.A.	Samochód dostawczy	78331/W/15	17-03-2015	48	03-2019	79 459,00	Weksle własny	Leasing operacyjny
12	Arteria Logistics Sp. z o.o.	Europejski Fundusz Leasingowy S.A.	Wózek widłowy	88179/W/16	21-12-2016	60	12-2021	9 708,16	Weksel własny	Leasing operacyjny
13	Arteria Logistics Sp. z o.o.	Europejski Fundusz Leasingowy S.A.	Wózek widłowy	88178/W/16	21-12-2016	60	12-2021	107 983,96	Weksle własny	Leasing operacyjny
14	Arteria Logistics Sp. z o.o.	SG Equipment Leasing Polska Sp. z o.o.	Sprzęt IT	71661	03-12-2018	35	12-2021	5 838 EUR	Poręczenie wekslowe	Leasing operacyjny
15	Arteria Logistics Sp. z o.o.	SG Equipment Leasing Polska Sp. z o.o.	Sprzęt IT	72241	19-12-2018	35	12-2021	89 320,00	Poręczenie wekslowe	Leasing operacyjny
16	Contact Center Sp. z o.o.	De Lage Landen Leasing Polska S.A.	Sprzęt Cisco	17956/16	01-03-2016	36	05-2019	175 798,49	Weksle własny	Leasing operacyjny
17	Contact Center Sp. z o.o.	De Lage Landen Leasing Polska S.A.	Sprzęt Cisco	20063/16	02-12-2016	36	03-2020	99 321,25	Weksle własny	Leasing operacyjny
18	Contact Center Sp. z o.o.	De Lage Landen Leasing Polska S.A.	Sprzęt IT	21886/17	23-06-2017	36	09-2020	56 687,03	Weksle własny	Leasing operacyjny
19	Brave Agency Sp. z o.o.	Grenkeleasing Sp. z o.o.	Sprzęt IT	102-8592	09-01-2018	36	01-2021	44 751,00	Weksle własny	Leasing operacyjny
20	Brave Agency Sp. z o.o.	Grenkeleasing Sp. z o.o.	Sprzęt IT	102-9529	14-12-2018	36	12-2021	18 291,94	Weksle własny	Leasing operacyjny

6.25. Zobowiązania handlowe

Zobowiązania handlowe w kwocie 28 430 tys. PLN są wymagalne w terminie do 12 miesięcy od daty bilansowej.

6.26. Pozostałe zobowiązania

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	620	876
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	3 177	925
Razem	3 797	1 801

Pozostałe zobowiązania długoterminowe obejmują głównie rozliczenia z tytułu otrzymanych dotacji. Przedmiotowe dotacje zostały otrzymane w latach ubiegłych głównie na realizację poniższych projektów:

- stworzenie informatycznego systemu Loyalty Center w celu znaczącego ulepszenia usług programów lojalnościowych i motywacyjnych,
- stworzenie informatycznego systemu Action Monitoring w celu zarządzania procesami biznesowymi oraz operacyjnymi firmy i nowoczesnego zarządzania przedsiębiorstwem oraz ulepszenia usług sales suport, field, events.
- stworzenie systemu informatycznego wspomagającego zarządzanie regułami biznesowymi klasy BRMS,
- stworzenie zintegrowanego systemu informatycznego klasy Business Process Management Systems.

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	31.12.2018	31.12.2017
Pozostałe aktywa z tytułu rozliczeń międzyokresowych	12	-
Zobowiązania z tytułu faktoringu	291	-
Rozliczenia z tytułu otrzymanej dotacji	317	317
Otrzymane zaliczki	2 376	35
Fundusze specjalne	58	58
Zobowiązania wekslowe	-	394
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	123	121
Razem	3 177	925

6.27. Bieżące zobowiązania podatkowe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu podatku CIT	215	338
Zobowiązania z tytułu podatku PIT	376	486
Zobowiązania z tytułu podatku VAT	2 728	1 952
Zobowiązania ze świadczeń socjalnych ZUS	1 282	1 089
Zobowiązania z tytułu funduszu PFRON	40	34
Razem	4 641	3 899

6.28. Rezerwy krótkoterminowe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Rezerwa z tytułu niewykorzystanych urlopów	837	896
Rezerwa na koszty	57	56
Rezerwa na badanie bilansu	89	65
Razem	983	1 017

6.29. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Inne zobowiązania warunkowe

Przepisy dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, fizycznych, czy składek na ubezpieczenia społeczne podlegają częstym zmianom, wskutek czego niejednokrotnie brak jest odniesienia do utrwalonych regulacji bądź precedensów prawnych. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno między organami państwowymi, jak i między organami państwowymi i przedsiębiorstwami. Rozliczenia podatkowe oraz inne (na przykład celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania istotnych kar, a ustalone w wyniku kontroli dodatkowe kwoty zobowiązań muszą zostać wpłacone wraz z odsetkami. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą zostać poddane kontroli przez okres pięciu lat. W efekcie kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym mogą ulec zmianie w późniejszym terminie po ostatecznym ustaleniu ich wysokości przez organa skarbowe. Spółka stoi na stanowisku, że utworzono odpowiednie rezerwy w odniesieniu do prawdopodobnych i możliwych do kwantyfikacji ryzyk.

Zestawienie otrzymanych gwarancji bankowych w Grupie Kapitałowej Arteria S.A. na dzień 31.12.2018 r.

Spółka	Beneficjent	Instytucja wystawiająca gwarancję	Kwota gwarancji	Data wystawienia	Termin ważności gwarancji	Cel i typ gwarancji
Arteria S.A.	Karnal Investments Sp. z o.o.	Bank BGŻ PNB Paribas S.A.	77 434 EUR	08-07-2016	20-09-2019	Najmu: zobowiązań płatniczych
Arteria S.A.	P3 Błonie Park Sp. z o.o.	Bank BGŻ PNB Paribas S.A.	89 654 EUR	22-02-2018	20-09-2019	Najmu: zobowiązań płatniczych
Contact Center Sp. z o.o.	Instytut Łączności - Państwowy Instytut Badawczy	Bank BGŻ PNB Paribas S.A.	127 858 PLN	26-10-2018	20-09-2019	Dobrego wykonania kontraktu
Gallup Arteria Management Sp. z o.o.	Energa-Obrót S.A.	Bank BGŻ PNB Paribas S.A.	428 286 PLN	04-08-2017	02-09-2019	Dobrego wykonania kontraktu
Gallup Arteria Management Sp. z o.o.	"Fundacja Proventus" S.K.A.	Bank BGŻ PNB Paribas S.A.	32 175 PLN	17-12-2018	20-09-2019	Najmu: zobowiązań płatniczych
Gallup Arteria Management Sp. z o.o.	Appis- Invest Sp. z o.o.	Bank BGŻ PNB Paribas S.A.	43 025 PLN	27-12-2018	20-09-2019	Najmu: zobowiązań płatniczych
Polymus Sp. z o.o.	Garmond Press S.A.	Bank BGŻ PNB Paribas S.A.	75 000 PLN	30-11-2018	20-09-2019	Dobrego wykonania kontraktu

Zestawienie udzielonych poręczeń w Grupie Kapitałowej Arteria S.A. na dzień 31.12.2018 r.

Lp.	Poręczyciel	Rodzaj dokumentu	Za zobowiązania	Beneficjent	Data podpisania	Max kwota w tys zł	Nazwa zabezpieczonej umowy	Data zakończenia umowy	Data wygaśnięcia poręczenia
1	Arteria S.A.	Poręczenie wekslowe	Polymus Sp. z o.o.	T mobile Polska S.A.	15.06.2011	-	Umowa dystrybucyjna	Nieokreślony	-
2	Arteria S.A.	Poręczenie cywilne	Polymus Sp. z o.o.	Business Lease Poland Sp. z o.o.	13.06.2014	2 250	Umowa ramowa leasingu i usług dodatkowych nr 00474/2014	31.12.2021	31.12.2021
3	Arteria S.A.	Poręczenie cywilne	Arteria Logistics Sp. z o.o.	Bank BGŻ PNB Paribas S.A.	25.02.2015	450	Umowa Kredytowa nr CRD/43749/15	20.09.2019	20.09.2022
4	Arteria S.A.	Poręczenie cywilne	Brave Agency Sp. z o.o.	Bank BGŻ PNB Paribas S.A.	18.08.2016	750	Umowa Kredytowa nr CRD/47719/16	20.09.2019	20.10.2022
5	Trimtab Arteria Management Sp. z o.o. Sp.k.	Poręczenie cywilne	Brave Agency Sp. z o.o.	Hogg Robinson Polska Sp. z o.o.	14.06.2015	100	Umowa o współpracy nr 422/B/HRG/2015	Nieokreślony	6 msc od daty zakończenia umowy
6	Arteria S.A., Gallup Arteria Management Sp. z o.o. Sp.k., Polymus Sp. z o.o.	Poręczenie wekslowe	Trimtab Arteria Management Sp. z o.o. Sp.k., Sellpoint Sp. z o.o., Arteria Finanse Sp. z o.o.	ING Bank Śląski S.A.	14.10.2010	-	Umowa Wieloproduktowa nr 680/2010/00003564/00	27-05-2019	-
7	Trimtab Arteria Management Sp. z o.o. Sp.k., Sellpoint Sp. z o.o.	Poręczenie cywilne	Arteria S.A., Polymus Sp. z o.o., Gallup Arteria Management Sp.k., Contact Center Sp. z o.o.	Bank BGŻ PNB Paribas S.A.	16.07.2012	24 500	Umowa o Limit Wierzytelności nr CRD/L/35312/11	20.09.2019	20.09.2022
8	Gallup Arteria Management Sp. z o.o. Sp. k.	Poręczenie wekslowe	Arteria Logistics Sp. z o.o.	SG Equipment Leasing Polska Sp. z o.o.	19.12.2018	-	Umowa Leasingu nr 72241	19.12.2021	-
9	Gallup Arteria Management Sp. z o.o. Sp.k.	Poręczenie wekslowe	Arteria Logistics Sp. z o.o.	SG Equipment Leasing Polska Sp. z o.o.	03.12.2018	-	Umowa Leasingu nr 71661	19.12.2022	-

6.30. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, wyemitowane obligacje, otrzymane i udzielone pożyczki, i środki pieniężne. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki i Grupy Kapitałowej. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności. Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka - zasady te zostały w skrócie omówione poniżej.

Analiza ryzyka kredytowego

Ryzykiem kredytowym zarządza się w oparciu o zatwierdzoną politykę udzielania kredytu kupieckiego. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom weryfikacji. W oparciu o zatwierdzone kryteria i zasady przyznawane są indywidualne limity kredytowe. Wykorzystanie przyznanych limitów podlega regularnemu monitorowaniu i kontroli. Udzielone przez Emitenta kredyty kupieckie charakteryzują się sporym zróżnicowaniem i rozproszeniem ryzyka, ponieważ udzielane są znacznej liczbie niejednorodnych podmiotów. Grupa jest obciążona ryzykiem kredytowym (głównie ze strony należności oraz pożyczek udzielonych) ze strony Spółek powiązanych kapitałowo i osobowo. Więcej informacji w tym względzie w notach na temat transakcji z jednostkami powiązanymi.

Analiza ryzyka kursu walutowego

Zdecydowana większość transakcji w Grupie Kapitałowej jest realizowana w Polsce i denominowana w polskich złotych (PLN). Nie występują istotne aktywa i zobowiązania denominowane w innych walutach. W związku z tym faktem ryzyko kursu walutowego jest w znacznym stopniu ograniczone.

Ryzyko związane z płynnością

Grupa Kapitałowa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Grupa jest stroną licznych transakcji bezgotówkowych wynikających między innymi z następujących zdarzeń gospodarczych:

- zapłaty w formie przekazu wierzytelności,
- kompensat pożyczek udzielonych oraz otrzymanych z rozrachunkami handlowymi kontrahentów.

W związku z powyższym zmiany stanu aktywów oraz zobowiązań wykazywane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych różnią się od zmian stanu pozycji wynikających ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

Grupa Kapitałowa funkcjonuje i historycznie prowadzi działalność przy stosunkowo niskich wskaźnikach płynności. Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, obligacje.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz na dzień 31 grudnia 2017 r. wg daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności:

31 grudnia 2018	Na żądanie	Poniżej 3 msc	Od 3 do 12 msc	od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki	136	1 419	5 899	13 479	-	20 933
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	6	7 000	-	-	7 006
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	197	253	335	-	785
Pozostałe zobowiązania	2 505	7 345	300	620	41	10 811
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	14 178	9 925	4 326	1	-	28 430
Razem	16 819	18 892	17 778	14 435	41	67 965

31 grudnia 2017	Na żądanie	Poniżej 3 msc	Od 3 do 12 msc	od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki	115	570	15 757	852	-	17 294
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	86	9 000	7 000	-	16 086
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	363	712	491	-	1 566
Pozostałe zobowiązania	441	6 362	388	917	-	8 108
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	8 198	10 995	1 372	31	-	20 596
Razem	8 754	18 376	27 229	9 291	-	63 650

Analiza ryzyka stopy procentowej

Spółka gromadzi i analizuje bieżące informacje z rynku na temat aktualnej ekspozycji na ryzyko zmiany stopy procentowej. Niepewność co do przyszłego poziomu stóp procentowych, a w konsekwencji do wysokości przyszłych kosztów finansowych stanowi istotną przeszkodę w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych.

Głównym celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest zabezpieczanie kosztów odsetkowych przed ich zwiększeniem wskutek wzrostu stóp procentowych. Możliwości zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej są analizowane i oceniane przez Spółkę w zależności od aktualnych potrzeb. W 2018 roku Spółka nie zawierała kontraktów zabezpieczających ryzyko stopy procentowej. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym. Spółka nie była stroną żadnych transakcji zabezpieczających, w tym nie nabywała instrumentów pochodnych w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej - wrażliwość na zmiany

Grupa udziela pożyczek, oraz finansuje się: pożyczkami otrzymanymi, kredytami bankowymi, w tym w rachunkach bieżących, wyemitowanymi obligacjami oraz leasingiem finansowym.

Pożyczki udzielone i otrzymane bazują na oprocentowaniu stałym, natomiast pozostałe źródła finansowania bazują na oprocentowaniu zmiennym. Na dzień 31 grudnia 2018 r. łączna wartość oprocentowanych pożyczek, kredytów, obligacji, leasingów pomniejszonych o wartość gotówki wynosiła 26 348 tys. PLN.

6.31. Instrumenty finansowe

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań:

Pozycja sprawozdania z sytuacji finansowej	Kategoria wg MSR 39	Wartości bilansowe		Wartości godziwe	
		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Należności handlowe oraz pozostałe należności (w tym długoterminowe)	Pożyczki i należności	61 450	54 140	61 450	54 140
Pożyczki udzielone (długo i krótkoterminowe)	Pożyczki i należności	3 048	4 246	3 048	4 246
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach	Pożyczki i należności	2 376	1 040	2 376	1 040
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, kredyty oraz pożyczki (długo i krótkoterminowe)	Pozostałe zobowiązania finansowe	27 939	33 380	27 939	33 380
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania (długo i krótkoterminowe)	Pozostałe zobowiązania finansowe	45 078	34 874	45 078	34 874

Wartość godziwa instrumentów finansowych, jakie Spółka posiadała na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie odbiegała od ich wartości nominalnych prezentowanych w sprawozdaniach finansowych za poszczególne lata. W przypadku instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta byłby nieistotny, natomiast instrumenty długoterminowe dotyczyły transakcji zawieranych na warunkach rynkowych.

6.32. Zarządzanie kapitałem

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Oprocentowane kredyty, pożyczki i obligacje	27 939	33 380
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	45 078	34 874
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(2 376)	(1 040)
Zadłużenie netto	70 641	67 214
Kapitał własny	48 711	46 882
Kapitał razem	48 711	46 882
Kapitał i zadłużenie netto	119 352	114 096
Wskaźnik dźwigni	59%	59%

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierająby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy. Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej stosowne korekty.

W latach roku zakończonych dnia 31 grudnia 2018 roku, 31 grudnia 2017 roku nie wprowadzano zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka monitoruje stan kapitałów za pomocą wskaźnika liczonego jako relacja zadłużenia netto do wartości EBITDA. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty bankowe oraz zobowiązania charakterze kredytowym.

EBITDA zdefiniowana jest jako wynik finansowy z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację.

6.33. Informacje na temat segmentów operacyjnych

W raportowanym okresie Grupa prowadziła działalność operacyjną w dwóch głównych segmentach operacyjnych:

- Pion Contact Center (segment obejmuje sprzedaż usług callcenter w zakresie outsourcingu infolinii w zakresie obsługi i utrzymania klienta);
- Pion Wsparcia Sprzedaży, Logistyki i Marketingu (segment obejmuje szeroki zakres usług związanych ze sprzedażą, m.in. zarządzanie materiałami reklamowymi, sieciami sprzedaży, merchandising, logistykę i dystrybucję usługi marketingu, reklamowe i organizacji eventów i imprez masowych).

Każdy z segmentów działalności operacyjnej Grupy spełnia następujące warunki:

- angażuje się w działalność gospodarczą, z której Grupa uzyskuje przychody i ponosi koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi tej samej jednostki organizacyjnej),
- wyniki działalności segmentów są wymierne i regularnie rozliczane przez Zarząd Spółki, główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w jednostce oraz wykorzystujący te wyniki przy decydowaniu o alokacji zasobów do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu,
- dla każdego segmentu są oddzielne informacje finansowe.

Podstawowy wzór podziału sprawozdawczości Grupy oparty jest na segmentach branżowych - Organizacja i zarządzanie działalnością Spółek Grupy odbywa się w podziale na segmenty, odpowiednio do rodzaju oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne usługi.

Wyszczególnienie	Segment Contact Center	Segment Wsparcia Sprzedaży	Segment - pozostała działalność	Wyłączenia	Działalność ogółem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	109 682	62 473	4 827		176 982
Sprzedaż między segmentami	-	-	-	-	-
Przychody segmentu ogółem	109 682	62 473	4 827	-	176 982
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	1 816	2 985	(91)	115	4 825
Pozostałe przychody operacyjne	825	900	3	(115)	1 613
Pozostałe koszty operacyjne	(341)	(655)	(9)	(150)	(1 155)
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i kosztami finansowymi	2 300	3 230	(97)	(150)	5 283
Przychody finansowe	1 959	90	457	(2 244)	262
Koszty finansowe netto	(3 466)	(790)	(126)	2 244	(2 138)
			-		
Zysk (strata) przed opodatkowaniem i udziałami mniejszości	793	2 530	234	(150)	3 407
Podatek dochodowy	(234)	(531)	22	-	(743)
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	559	1 999	256	(150)	2 664
Aktywa segmentu	194 959	43 185	102 022	(218 438)	121 728
Zobowiązania segmentu	125 233	36 153	6 228	(94 597)	73 017

6.34. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Spółka rozróżnia następujące rodzaje transakcji z podmiotami powiązаныmi:

- transakcje z jednostkami zależnymi Arteria S.A.,
- transakcje z pozostałymi podmiotami powiązаныmi (jednostki stowarzyszone i jednostki powiązane osobowo z kluczowym personelem kierowniczym),
- transakcje z członkami Zarządu lub Rady Nadzorczej.

Opis transakcji z podmiotami powiązаныmi z tytułu zakupu udziałów w spółkach zależnych

Szczegółowe omówienie transakcji związanych ze zbyciem, objęciem lub zakupem udziałów w podmiotach powiązanych w bieżącym roku obrotowym znajduje się w notce „Aktywa trwałe dostępne do sprzedaży” oraz „Aktywa finansowe”.

Transakcje z podmiotami powiązаныmi - Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zarząd - wynagrodzenia i narzuty	230	192
Rada Nadzorcza - wynagrodzenia i narzuty	142	103
Razem	372	295

W latach 2018 i 2017 nie udzielono pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze osobom wchodzącym w skład organów zarządzających oraz nadzorujących.

Inne transakcje z podmiotami powiązаныmi

W raportowanym okresie dwunastu miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku, Arteria S.A. nie była i nie planowała być stroną żadnej innej istotnej transakcji (oprócz transakcji wymienionych powyżej), z której członkowie kadry zarządzającej lub członkowie ich bliskiej rodziny mogliby odnieść pośrednią lub bezpośrednią korzyść.

	Przychody netto ze sprzedaży usług	Przychody operacyjne	Przychody finansowe	Zużycie materiałów	Zakup usług	Pozostałe koszty	Udziały i akcje w jednostkach	Koszty finansowe	Należności z tyt. dostaw produktów, usług, towarów	Należności z tytułu kaucji długoterminowe	Należności z tyt. udzielonych pożyczek (długi termin)	Należności z tyt. udzielonych pożyczek (krótki termin)	Zobowiązania z tyt. dostaw i usług
Jednostki zależne													
Arteria Partner Sarl	-	-	9	-	-	-	54	2	-	-	-	137	-
1 Arteria Management Sp. z o. o. S. K. A.	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
2 Arteria Management Sp. z o. o. S. K. A.	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
3 Arteria Management Sp. z o. o. S. K. A.	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Arteria Support 1 Arteria Management Sp. z o. o. SCSp	-	-	6	-	-	-	35 654	-	-	-	176	-	-
Arteria Support 2 Arteria Management Sp. z o. o. SCSp	-	-	6	-	-	-	19 043	-	-	-	172	-	-
Arteria Support 3 Arteria Management Sp. z o. o. SCSp	-	-	6	-	-	-	25 243	-	-	-	171	-	-
Razem	-	-	27	-	-	-	80 003	2	-	-	519	137	-
Jednostki stowarzyszone													
Medical Process Management Sp. z o. o.	1	-	-	-	-	-	150	-	-	-	-	-	-
e-gimnastyka Sp. z o. o.	-	-	-	-	-	-	60	-	-	-	-	-	-
Sellogic Sp. z o. o.	1	-	1	-	124	-	160	-	-	-	-	-	9
TT Interactive Sp. z o.o.	1	-	10	-	1 872	-	140	-	1 353	-	195	-	44
Bajkowisko Sp. z o. o.	-	-	-	-	-	-	120	-	-	-	-	-	-
1 system Sp. z o.o.	1	-	-	-	2 771	-	586	-	-	-	-	-	526
Management Tools Sp. z o. o.	1	-	2	-	110	-	766	-	1	-	-	-	16
Denise Systems Sp. z o. o.	1	-	-	-	-	-	163	-	2	-	17	-	-
Komunikacja z pacjentem.pl Sp. z o. o.	-	-	-	-	-	-	234	-	-	-	-	-	-
Wszystko dla dzieci Sp. z o. o.	1	-	-	-	20	-	629	-	-	-	-	-	-
Safe Group Polska Sp. z o. o.	1	-	-	-	10	-	341	-	-	-	-	-	-
Market King Sp. z o. o.	-	-	-	-	-	-	801	-	-	-	-	-	-
mSenior Sp. z o. o.	-	-	-	-	60	-	611	-	-	-	-	-	24
Inventory Management Sp. z o. o.	1	-	-	-	28	-	640	-	1	-	-	-	-
Arteria G Partner (d. Scantools Sp. z o. o.)	1	-	3	-	38	-	824	-	434	-	58	-	2
3WILL Sp. z o. o.	-	-	-	-	-	-	740	-	-	-	-	-	-
ADMoblie Sp. z o. o.	1	-	-	-	-	-	100	-	-	-	-	-	-
BubbaCar Sp. z o. o.	1	-	-	-	-	-	80	-	-	-	-	-	-
MedCare Sp. z o. o.	-	-	-	-	-	-	200	-	-	-	-	-	-
Poland One Sp. z o. o.	-	-	-	-	-	-	41	-	-	-	-	-	-
Set-Sales, Energy, Technology Sp. z o. o.	-	-	-	-	-	-	85	-	-	-	-	-	-
Vrtech Sp. z o. o.	-	-	-	-	-	-	240	-	-	-	-	-	-
Closer Sp. z o. o. (Naqua Sp. z o. o.)	-	-	-	-	3 121	-	10	-	31	-	-	-	4
Por Pol Sp. z o. o.	1	-	-	-	169	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	13	-	16	-	8 323	-	7 721	-	1 822	-	270	-	625

Transakcje z jednostkami powiazanymi	Przychody netto ze sprzedaży usług	Przychody operacyjne	Przychody finansowe	Zużycie materiałów	Zakup usług	Pozostałe koszty	Udziały i akcje w jednostkach	Koszty finansowe	Należności z tyt. dostaw produktów, usług, towarów	Należności z tytułu kaucji długoterminowe	Należności z tyt. udzielonych pożyczek (długi termin)	Należności z tyt. udzielonych pożyczek (krótki termin)	Zobowiązania z tyt. dostaw i usług
Kluczowy personel kierowniczy													
Arteria Document Solutions Sp. z o. o.	74	19	-	-	515	-	-	-	3 251	-	-	-	151
BC Partner Sp. z o. o.	35	-	-	-	27	-	-	-	470	-	-	-	4
InvestCamp Sp. z o. o.	-	-	-	-	-	-	-	-	576	-	-	-	-
10 Rosoła Spółka z o.o. Sp. k.	-	-	5	318	1 807	119	-	10	-	600	-	-	763
Rosola Sp. z o. o.	27	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-
Razem	136	19	5	318	2 349	119	-	10	4 305	600	-	-	918

6.35. Struktura zatrudnienia

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Pracownicy umysłowi	476	402
Razem	476	402

6.36. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Poza wymienionymi zdarzeniami ujawnionymi w niniejszym sprawozdaniu finansowym, w ocenie Zarządu, po dniu bilansowym nie wystąpiły inne zdarzenia mające istotny wpływ na sytuację finansową Spółki, które należałoby ująć.

7. PODPISY OSÓB SPORZĄDZAJĄCYCH I ZATWIERDZAJĄCYCH SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Sprawozdanie sporządził:

Andrzej Pulut

*Odpowiedzialny za prowadzenie
ksiąg rachunkowych*

Sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Arteria S.A. w dniu 30 kwietnia 2019 roku.

Marcin Marzec
Prezes Zarządu

Sebastian Pielach
Wiceprezes Zarządu

Wojciech Głapa
Wiceprezes Zarządu

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU ARTERIA S.A. W SPRAWIE RZETELNOŚCI SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Zarząd Arteria S.A. oświadcza, że zgodnie z jego najlepszą wiedzą, roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne, sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz, że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Spółki oraz jej wynik finansowy.

Zarząd Arteria S.A. oświadcza, że Sprawozdanie z działalności Zarządu Grupy Kapitałowej Arteria S.A. zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Spółki, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Marcin Marzec
Prezes Zarządu

Sebastian Pielach
Wiceprezes Zarządu

Wojciech Głapa
Wiceprezes Zarządu

Warszawa, 30 kwietnia 2019 roku

INFORMACJA ZARZĄDU ARTERIA S.A. W SPRAWIE WYBORU PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Zarząd Arteria S.A. informuje, że wybór firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, został dokonany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym dotyczącymi wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej, oraz że:

- firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie spełniali warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania rocznego sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej,
- są przestrzegane obowiązujące przepisy związane z rotacją firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta oraz obowiązkowymi okresami karencji,
- Arteria S.A. posiada politykę w zakresie wyboru firmy audytorskiej oraz politykę w zakresie świadczenia na rzecz Arteria S.A. przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską.

Podmiotem uprawnionym do przeprowadzenia badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2018 rok jest Pro Audyt Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu.

Marcin Marzec
Prezes Zarządu

Sebastian Pielach
Wiceprezes Zarządu

Wojciech Glapa
Wiceprezes Zarządu

Warszawa, 30 kwietnia 2019 roku